

ȚARA DE SVS

Revistă de conservare și promovare a culturii tradiționale • Nr. 1-2 (69-70) – 2023 (Anul XVIII)

CUPRINS

Iustina IRIMIA-CENUȘĂ / Întrebări pentru generațiile care vin... ..	3
Daliana BEJAN / <i>Magia lu' Undrea</i>	14
Daliana BEJAN / <i>Târgul de Crăciun</i>	19
Florentina TONIȚĂ / <i>Părintele Dionisie Ignat</i>	21
Prof. Mirel AZAMFIREI / <i>Festivalul-Concurs Coral de Colinde „O, Ce Veste Minunată!”</i>	27
Florentina TONIȚĂ / <i>Festivalul de datini și obiceiuri de iarnă „Din Străbuni, din Oameni Buni...”</i>	29
Corina MATEI GHERMAN / <i>Prin culoarea sufletului</i>	31
Iustina IRIMIA-CENUȘĂ / <i>Zilele Eminescu. Concursul „Dor de Eminescu”</i>	37
Prof. Alina MĂNTĂLUȚĂ / <i>Șezătorile iernii la Dângeni</i>	40
Daliana BEJAN / <i>Meșterul popular Gheorghe Țugui</i>	44
Daliana BEJAN / <i>Târgul Mărțișorului</i>	46
Prof. Mirel AZAMFIREI / <i>Festivalul-Concurs Național de Muzică Ușoară Românească „Mărțișor Dorohoian”</i>	49
Ioan IAȚCU / <i>O dramă familială de la mijlocul veacului al XIX-lea</i>	52
Dalian BEJAN / <i>Ouă închistrite</i>	54
Dalian BEJAN / <i>Festivalul-concurs de ouă încondeiate de la Rogojești</i>	54
Iustina IRIMIA-CENUȘĂ / <i>Spectacolul „Mărunțica”</i>	58
Prof. Mirel AZAMFIREI / <i>Festivalul-Concurs Coral de Muzică Sacră</i>	62
Dalian BEJAN / <i>Ouă închistrite</i>	66
Florentina TONIȚĂ / <i>Inspiratoarea figurilor îngerești în imagini dezvăluite după 80 de ani</i>	67
Dalian BEJAN / <i>Târgul meșterilor populari</i>	70
Dalian BEJAN / <i>Cântecul și viața Celinei Gherghelaș</i>	74
Mihai CHELĂRESCU / <i>Folclor coregrafic din Vorona / Jocuri populare</i>	76

Revistă editată de
**CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CONSERVAREA
ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE BOTOȘANI**
cu sprijinul Consiliului Județean Botoșani

Redacția:

Manager: Iustina IRIMIA-CENUȘĂ

Referenți: Mirel AZAMFIREI, Daliana-Agnes BEJAN

Lector: Florentina TONIȚĂ

Machetare computerizată: Dragoș LESPEZEANU

Fotografii coperta 1

Codruț-Victor Știrbu
Elisabeta Șeremet
Denisia-Georgiana Sănduleac
Teodor Gireadă

Adresa:

Strada Unirii nr. 10, Botoșani
Telefon: 0231.536.322; Fax: 0231.515.448
E-mail: contact@centrulcreatieibt.ro
<http://www.centrulcreatieibt.ro>

ISSN: 2285-0937

Întrebări pentru generațiile care vin...

1

Describe-te în câteva rânduri.

2

Ești în floarea adolescenței. Generația ta e atrasă mai mult de alte genuri muzicale, care sunt acum în tendințe. De ce ai ales să te apropii de muzica tradițională românească?

3

De ce participi la concursuri, într-o perioadă în care afirmarea e la îndemâna oricui are acces la internet?

4

Cum a fost experiența de la talent-show-ul în care te-ai remarcat? Ce ai simțit că s-a schimbat în urma participării?

5

Ce planuri de viitor ai? Vei urma o carieră profesionistă în domeniul cultural-artistic sau va rămâne muzica o pasiune?

CODRUȚ-VICTOR ȘTIRBU

*„Sunt menit
să transmit
muzica
generațiilor
următoare”*

*„Eu-s brăduț din Botoșani,
Să trăiți cu toți mulți ani!”*

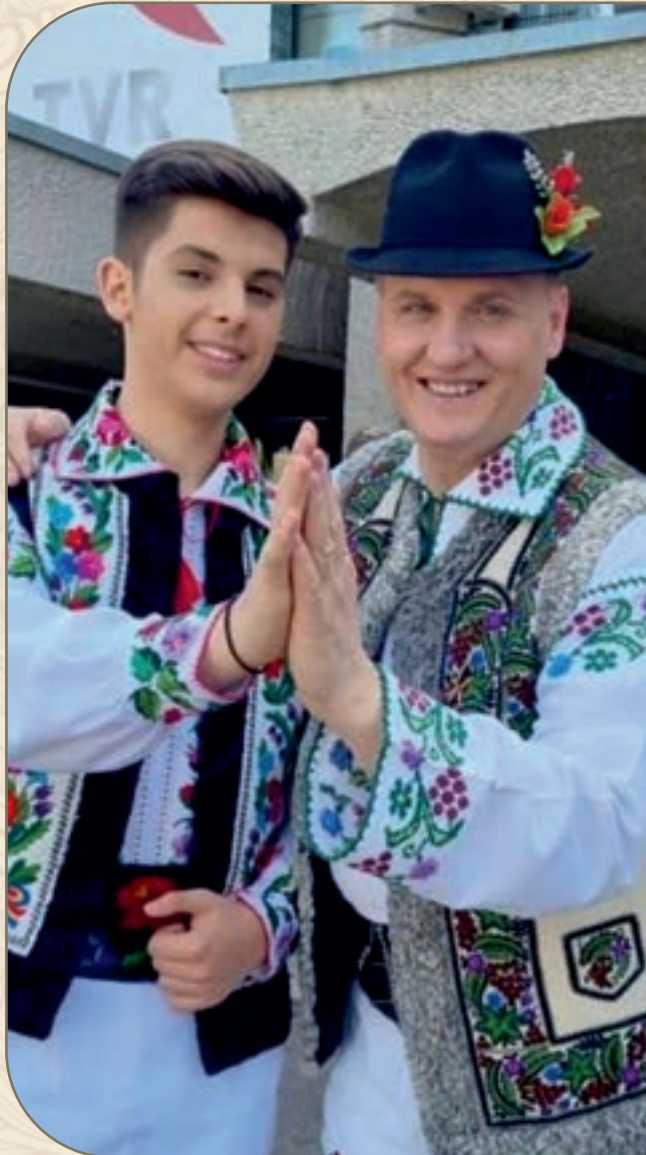
1 Mă numesc **Știrbu Codruț Victor**, sunt un simplu flăcău ce mă trag din comuna Vorona, o comună unde tradițiile se păstrează cu sfințenie și în ziua de astăzi. Am crescut cu datinile și obiceiurile specifice Voronei, cu fanfarele țărănești și cu jocurile pe care și astăzi noi, voronenii, le jucăm cu mare drag și sfințenie. Provin dintr-o familie de muzicanți, străbunicul cânta la trâmbiță, bunicul la tobă și apoi am apărut eu, solist vocal și instrumentist (acordeon). Străbunii mei s-au născut cu muzica, au înveselit lumea cu muzica, au păstrat muzica și după moarte au lăsat muzica pe mâinile tinerelor generații drept Sfântă Moștenire. Apelativul de Brăduț din Botoșani mi-a fost acordat de către publicul care mă îndrăgește și care mi-a urmărit prestația artistică, câteva realizări de care sunt mândru că am reușit să le dobândesc până la această vârstă. Am participat la numeroase concursuri din țară, unde mereu m-am clasat pe podium, mândru în minte și în suflet cu ceea ce iubesc: folclorul botoșănean. Am început să cânt de la vârsta de 7 ani, când am fost îndrumat de către părinți la o școală de specialitate; Școala Populară de Arte „George Enescu” din Botoșani. La doar 7 ani mi-a fost pus în mâinile mele mici de copil orga, instrument care m-a ajutat să pătrund în teoria muzicală. Mai apoi am descoperit cel mai prețios dar pe care Dumnezeu mi l-a oferit, dar cu care acum, după ani de muncă, înveselesc publicul și pe toți cei care mă ascultă: vocea.

Acest talent l-am descoperit împreună cu mama mea, când stăteam pe prispa casei la umbra nucului bătrân și fredonând melodii populare cu acompaniamentul păsărilor primăvăratice. La 10 ani, după absolvirea instrumentului, am continuat studiile la școala populară, la clasa de canto popular a doamnei Alina Huțu.

2 O întrebare destul de sensibilă, dar în același timp destul de pretențioasă. Din păcate, în zilele de astăzi, folclorul îl găsim doar în culegeri. Tindem să ne îndepărtăm de acest folclor autentic și să ne îndreptăm către „muzică populară” care este de diferite calități. De aceea pentru noi, cei din tânăra generație, este foarte important în primul rând să luăm contact cu ceea ce a însemnat muzica populară înaintea noastră, ceea ce au cântat strămoșii noștri! Noi, cei din generația tânără, obișnuim să fim mai atrași de istoria noastră și de trecutul arhaic al nostru din domeniul muzical; veselie astăzi este la tot pasul, muzica, de orice gen, face parte din sufletul omului; avem o țară frumoasă, o ladă de zestre bogată lăsată de străbunii noștri pentru noi, cei tineri, mesageri a tot ce însemna muzica odată. De aceea, noi am ales să păstrăm cu mare atenție tradițiile și folclorul popular autentic, așa cum este el din moși strămoși și de aici mai departe.

3 Participarea la concursuri presupune un mijloc de formare

în calitate de artist. Concursurile au însemnat pentru mine un mediu de învățare, unde am avut onoarea de a fi catalogat și juriat de către un juriu de specialitate în cele mai frecvente cazuri, un mediu în care înveți să îți stăpânești emoțiile, să simți prezența publicului, să cânti pe o scenă și să fii acompaniat de o orchestră profesionistă; toate aceste aspecte duc la definirea artistului complet. De asemenea, mediul online reprezintă o modalitate de afirmare pe plan artistic, deoarece trăim într-o eră în care tehnologia este la îndemâna oricui, ceea ce ne face să fim mult mai ușor aproape de ochii celor ce ne privesc și ne ascultă. Dar nimic nu se compară, de astfel, cu întâlnirea fizică cu publicul și experiența pe care o trăim cântând pe scenă bucurând inimile ascultătorilor!

4 După cum bine știți, am participat la concursul televizat de pe postul Televiziunii Naționale, „Vedeta Populară”, unde am ajuns până în etapa semifinalei, având onoarea de a fi singurul băiat moldovean din cele 8 sezoane care a ajuns în această etapă. Pentru mine a fost cel mai important concurs la care am participat la doar 16 ani și de aceea emoțiile au fost pe măsură. Vedeta populară, pentru mine, a fost o experiență cu adevărat unică, unde am întâlnit oameni frumoși la trup și suflet și locul unde mi-am demonstrat cu siguranță că muzica face parte din mine și că scena este ca o a doua mea casă.

În urma participării la „Vedeta Populară” pot spune că mi-am câștigat încrederea de mine și mi-am confirmat faptul că eu sunt menit să transmit muzica generațiilor următoare, să bucur publicul cu cântecele mele și să duc mai departe dorința mă-măiței mele, aceea de a deveni un artist dedicat întru totul și să reprezint cu sfințenie folclorul popular botoșănean. După experiența de la „Vedeta Populară” am avut plăcerea de a mă reîntoarce cu drag în platourile TVR1, la îndrăgitul show de televiziune „O dată-n viață”, unde cu voie bună am cântat, am dansat pentru prima oară în cadrul unei emisiuni TV. În urma acestor experiențe am primit o multitudine de mesaje pozitive de la telespectatori, lucru care mă bucură și mă încântă de fiecare dată.

5 Pentru a merge în direcția potrivită și pentru a parcurge un drum cu pași corecți, consider că este nevoie de foarte multă implicare, muncă, seriozitate, iar școala, facultatea sunt esențiale pentru o reușită de succes. Îmi doresc să continui studiile la Academia Națională de Muzică „Gheorghe Dima” când, pentru o perioadă, va trebui să mă despart, pe parcursul studiilor, de locul natal, dar visul meu e să mă reîntorc acasă, la Botoșani, și să împărtășesc cu noile generații cunoștințele dobândite pe parcursul anilor de studiu.

ELISABETA ȘEREMET

„Este extrem de important să îți cunoști rădăcinile!”

1 Sunt o fire optimistă și visătoare, pasionată de muzică, poezie și natură. Iubesc să îmi manifest emoțiile prin artă și să o împărtășesc publicului larg! Fie că îmi scriu sau cânt emoțiile și trăirile, ele ajung să fie cunoscute de oameni. Îmi place să văd partea plină a paharului și să culeg frumosul din orice întâmplare, care la început pare să nu îl conțină. Îmi place să ascult oamenii și poveștile lor! Mă consider fragilă, raportându-mă la vremurile și oamenii care ne înconjoară, dar bineînțeles că latura mea de războinică există și mereu este pusă în aplicare când evenimentele sunt de așa natură. Muzica mă definește, deoarece amândouă suntem complexe și totuși atât de simple!

2 Am ales să mă apropiu de muzica tradițională românească, deoarece mereu m-au fascinat obiceiurile strămoșilor noștri și am hotărât că vreau să le duc mai departe! Consider că transmiterea focului viu din generație în generație este elementul care ne salvează și ne conservă pe noi ca indivizi. Este extrem de important să îți cunoști rădăcinile! Artiștii care urcă pe scenă și împart din cunoștințele și emoțiile lor spectatorilor au rolul de a culturaliza publicul. Iar eu îmi doresc să fac același lucru!

3 Am ales să particip la concursuri pentru că mi-am dorit ca

abilitățile mele vocale să fie validate de un juriu format din personalități de elită, foarte bine pregătite în acest domeniu. Consider că adevărata afirmare artistică constă în participarea la concursuri. Desigur, premiile nu cântă, dar publicul are un cuvânt foarte important de spus în cariera fiecărui artist și consider că tocmai de la concursuri reușești să te remarci în fața acestuia.

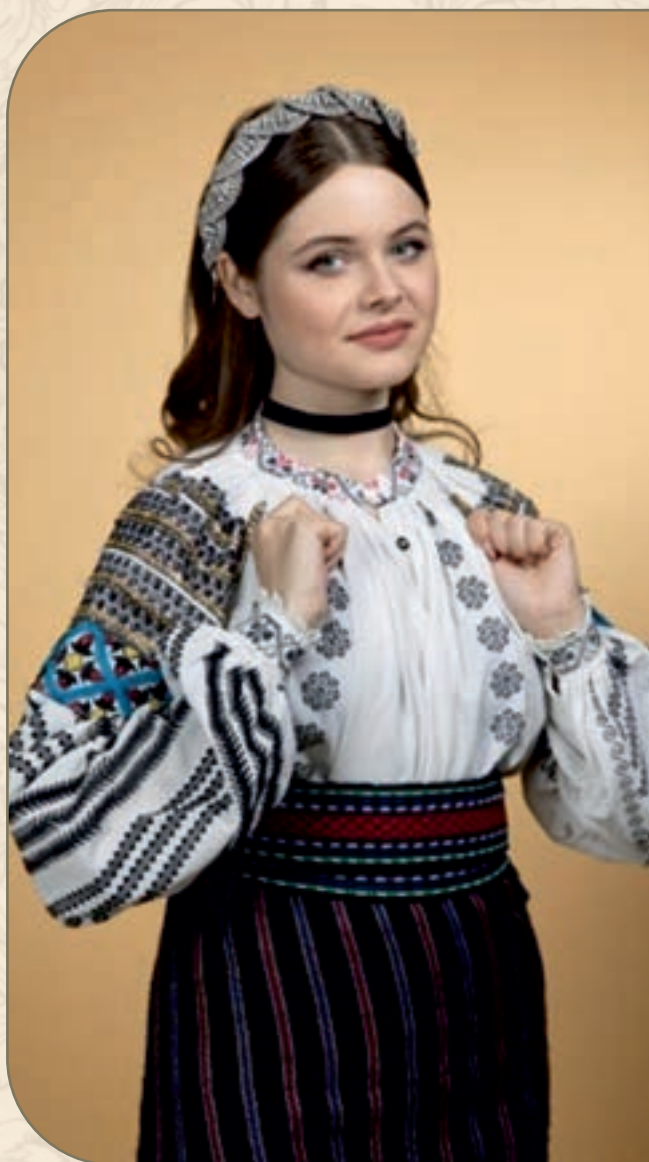
4 Experiența de la „Vedeta Populară” a fost minunată! Inegalabilă, aș putea spune! Am avut privilegiul de a sta și de a „lucra” cu profesioniști în adevăratul sens al cuvântului! Faptul că am fost foarte apreciată m-a făcut să am mai multă încredere în mine și în calitățile care mă alcătuiesc, acestea fiind spuse din postura de viitor artist. Sunt extrem de recunoscătoare pentru această experiență și o recomand tuturor tinerilor care se află la poarta afirmării artistice!

5 Doresc să urmez o carieră în domeniul cultural artistic. Vreau să urmez cursurile conservatorului după ce voi absolvi liceul, iar mai apoi, cu cel mai mare drag și pasiune față de domeniul ales, voi împărtăși tot ce am învățat cu tinerii dornici de a-și îmbogăți cunoștințele! Cu ajutorul Bunului Dumnezeu, sunt sigură că voi ajunge acolo unde visez!

DENISIA-GEORGIANA SĂNDULEAC

„Mă simt mândră că pot duce o parte din România mai departe”

1 Dacă ar fi să mă descriu, aş începe prin a spune că sunt un om timid, muncitor, cu frică de Dumnezeu, un om care doreşte să aducă bucurie prin cântecul său şi să încerce să înveselească câtuşi de puţin această lume tristă şi grăbită în care trăim astăzi. Sunt pasionată de teatru, astfel că împreună cu alţi câţiva colegi organizăm spectacole de caritate, de asemenea îmi plac foarte mult desenul şi dansul. Cred în bunătatea oamenilor şi mai cred că binele pe care îl faci, ți-l întoarce Dumnezeu înzecit.

2 Deşi îmi plac şi ascult mai multe genuri muzicale, pentru mine, muzica populară, folclorul tradiţional reprezintă o parte din ceea ce sunt eu, prin muzica populară mă identific cu strămoşii mei. Atunci când cânt muzică populară mă imaginez pe mine trăind acele vremuri frumoase şi liniştite, când oamenii erau veseli şi se adunau să petreacă împreună, să spună poveşti şi să întărească legăturile dintre ei. Folclorul reprezintă rădăcina noastră, identitatea noastră ca popor român. Mă simt mândră că pot duce o parte din România mai departe prin ceea ce fac şi vreau să încurajez pe toată lumea să nu-şi uite originea, chiar dacă tendinţa este de globalizare, noi trebuie să ne păstrăm tradiţiile, portul şi identitatea noastră.

3 Am ales să particip la concursuri deoarece pot fi evaluată de

oameni cu experiență, oameni care îmi pot da sfaturi și mă pot călăuzi pe drumul cel bun. Sunt de acord că și internetul este o modalitate de a te afirma, însă experiența pe care o deprinzi participând la concursuri, persoanele cu care legi prietenii și emoțiile de înaintea să urci pe scenă nu pot fi comparate și înlocuite cu nimic de pe internet.

4 Experiența de la „Românii au Talent” a fost și va rămâne una dintre cele mai frumoase experiențe pe care le-am trăit. Am avut șansa de a mă întâlni și a lucra cu oameni extraordinari, foarte implicați și dornici ca totul să iasă bine. M-am întâlnit și am fost sfătuită de oameni pe care îi admir și pe care nici nu mă gândeam că voi avea ocazia să-i cunosc personal. A fost o experiență din care am învățat foarte multe și cu siguranță aceasta va fi una dintre amintirile de povestit nepoților. În urma participării la acest talent-show am simțit, ca niciodată, o susținere și o căldură din partea foarte multor persoane. M-am simțit apreciată și am simțit că munca și perseverența mea, de asemenea și sacrificiile părinților mei, dau roade.

5 Muzica este și va rămâne o parte din mine, deci nu am cum să o las deoparte și să-mi doresc altceva, decât o carieră în domeniul cultural artistic, fiind pasionată și de teatru, dans și desen. Îmi doresc ca în continuare să pot transmite emoții prin cântecul meu și să mă călăuzească Dumnezeu pe acest drum greu, dar atât de frumos!

TEODOR GIREADĂ

*„Îmi doresc ca muzica să devină
o carieră, nu doar o pasiune.”*

1 Mă numesc **Teodor Gireadă** și vin din Ipoțești lui Eminescu. Sunt elev al Liceului de Artă „Ștefan Luchian” din Botoșani, unde studiez vioara – instrument principal și pian – instrument secundar. Iubesc tradiția, cântecul și portul popular. De la vârsta de 6 ani caut secretele instrumentelor tradiționale de suflat și parcă, în timp ce le descopăr tot mai mult, devin și mai interesante. Nu-mi pot imagina viața fără muzică. Visul meu este să devin dirijor, dar și să cânt vocal în fața acelei orchestre. Știu că pare ciudat, dar nu imposibil.

2 E adevărat, generațiile de acum ascultă cu totul alte genuri muzicale. În muzica populară, însă, eu mă regăsesc cel mai mult. Fiecare cântec e o poveste de viață, de familie, de necaz, de durere, de dragoste, de bucurie, o poveste din natură din tot ce ne înconjoară. Muzica populară o simt ca un refugiu de la tot ce se trăiește acum, e muzica ce ne duce la origini, la simplitate, la natural. Și ce mă bucură foarte mult este că în cercul meu restrâns de prieteni distracția cea mai mare e pe muzică populară. Deci încă n-a murit dragostea de tradiție.

3 Concursurile nu înseamnă neapărat premiul de la final. La concursuri se leagă cele mai frumoase prietenii. La concursuri vezi copii talentați și mai puțin talentați. De la cei mai buni câștigați

ambitia de a studia și mai mult. De la cei mai puțin talentați înveți că pe scenă trebuie să duci mai întâi respectul de sine. Ca să câștigi trebuie să fii tu în pielea ta pe scenă, să dai tot ce e mai bun și indiferent de rezultat, să cobori de acolo împăcat tu cu tine.

4 La acel talent-show – „Românii au talent” – am trăit cele mai intense emoții de până acum. Nimic nu poate descrie ce am simțit pe scenă în timpul momentului meu și în timpul verdictului juriului. Am cunoscut oameni minunați din toate domeniile și din diferite zone ale țării. Am rămas însă cu gândul la un bătrân simpatic, nenea Dinu, trecut de 80 de ani, pe care încă îl mai întreb de sănătate din când în când. Cânta la muzicuță, dar felul în care trăiește totul e un exemplu de viață pentru oricine. Un om plin de energie și curaj pe care greutățile vieții nu l-au învins. M-am întors motivat și cu chef de studiu. Nu știi dacă s-a schimbat ceva anume din cauza acelui talent-show, dar știu că va rămâne cea mai frumoasă amintire a mea de până la vârsta asta.

5 Visul meu este să devin dirijor și, așa cum am mai menționat, să cânt și vocal în fața orchestrei. Intenționez să continui studiile Liceului de Artă, apoi Conservatorul. Da, îmi doresc ca muzica să devină o carieră, nu doar o pasiune.

Interviu consemnat
de **Iustina IRIMIA-CENUȘĂ**

Magia lu' Undrea

5 decembrie 2022

Pentru câteva ore, într-o seară de iarnă, sediul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani a devenit locul în care magia și meșteșugul și-au dat mâna. Mai exact, pe 5 decembrie 2022, la „Magia lu' Undrea”.

Întâlnirea meșterilor populari din județul Botoșani, împodobirea bradului de Crăciun, atelierul de lucru coordonat de meșterul popular din comuna Bălușeni, satul Zăicești, Stan Dănuță, cel care a realizat împreună cu participanții decorațiuni de Crăciun, dar și șezătoarea grupului de cusut din cadrul Centrului Județean pentru Conservarea și

Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, coordonată de Celina Gherghelaș, au conturat o activitate pe care participanții au apreciat-o în unanimitate.

Din „*Dicționarul de Simboluri și Credințe Tradiționale Românești*”, al lui Romulus Antonescu, aflăm că luna decembrie mai poartă denumirea, în tradiția folclorică, de Andreea, Indrea, Undrea, Neios = luna ninsorii. „Indrea, Undrea sau Andreea vin de la numele Sfântului Andrei, dar există și explicația, de sorginte populară, conform căreia această lună calendaristică, fiind geroasă, frigul înțepă de parcă ar înfige ace în piele”.¹

Sărbătoarea aduce timpul sacru, încurajând omul la gânduri și fapte bune. Sărbătorile Crăciunului sunt așteptate cu multă bucurie, adunând în jurul lor, în același timp, momente și comportamente ritualice, magice și religioase.

Activitățile din 5 decembrie s-au adresat tuturor categoriilor de vârstă. În mod special meșterilor populari din județul Botoșani, în dorința de a-i stimula și îndruma în scopul continuării și promovării meșteșugurilor autentice.

Daliana BEJAN
Referent etnografie

¹Romulus Bogdan Antonescu, *Dicționarul de Simboluri și Credințe Tradiționale Românești*, ediție digitală 2016, 2009, pag. 205.

Întâlnire cu o parte dintre meșterii populari din județul Botoșani: Iacinschi Eusebiu, Silion Georgeta și Dumitru, Sauciuc Aurora, Lidia Alexa Condratov, Vatavu Olimpia, Tun Sofia, Cojocariu Aurica, Zoițanu Maria, Matei Camelia.

ÎMPODOBIREA BRADULUI DE CRĂCIUN

ATELIERUL DE LUCRU – DECORAȚIUNI DE CRĂCIUN

ȘEZĂTOAREA GRUPULUI DE CUSUT

TÂRGUL DE CRĂCIUN

12-18 decembrie 2022, Botoșani

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, instituție publică de cultură, aflată în subordinea Consiliului Județean Botoșani, având ca parteneri Primăria Municipiului Botoșani, a organizat în perioada 12-18 decembrie 2022, în Parcul Mihai

Eminescu, Târgul de Crăciun. Prin dorința producătorilor locali, cu bunăvoința instituțiilor colaboratoare, Târgul de Crăciun a fost prelungit până pe data de 23 decembrie 2022.

Deschiderea oficială a Târgului de Crăciun a avut loc pe data de 12 decembrie 2022, în Parcul Mihai Eminescu. În prima seară a

târgului ne-au cântat și încântat cu prezența și glasurile calde soliștii colaboratori ai Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani. În ziua de 17 decembrie 2022, meșterii populari, artiștii și producătorii locali din cadrul târgului au fost colindați de frații Iustin și Petruț Borcoi. O activitate ulterioară Târgului de Crăciun a fost expoziția de pictură și sculptură „Culoarea sufletului”.

În cadrul Târgului de Crăciun ni s-au alăturat producători locali, meșteri populari și artiștii din județul Botoșani și nu numai, bucurându-ne și de prezența participanților din Argeș și București. În semn de mulțumire se cuvine să-i amintim: Georgeta Cârstea (Bascov, Argeș), Roxana Iulia Angelescu (București), Gabriela Mihaela Bordianu (Botoșani), Georgeta și Dumitru Silion (Tocileni, Botoșani),

Lidia și Marcel Alexa Condratov (Botoșani), Olimpia Vatavu (Botoșani), Simona Ștefania Bujoreanu (Botoșani), Bianca Irimia (Botoșani), Eusebiu Iacinschi (Botoșani), Anișoara Tcaciuc (Botoșani), Emilia și Constantin Ciubotarița (Joldești, Vorona, Botoșani), Corneliu Maței – Asociația Mierea Bună (Dorohoi, Botoșani), Gabriela Mateiuc – SC Cozonacul Domnesc SRL (Botoșani), SC Viofanny LACT PRODCOM SRL – Viorel Șfabu (Săveni, Botoșani), SC Crama Jitar SRL – Ioana și Sebastian Jitariu (Sorești, Frumușica, Botoșani), SC Raffaello SRL – Ionică Gireadă (Gulioaia, Dângenii, Botoșani), I.I. Donțu Sabin George (Bucecea, Botoșani), SC Ferma Apicolă Marineac SRL (Durnești, Botoșani).

Daliana BEJAN
Referent etnografie

Protos. Siluan Antoci: Părintele Dionisie nu a uitat nicio zi de unde a plecat, de oamenii blânzi din Botoșani!

Interviu consemnat
de **Florentina TONIȚĂ**

Părintele Dionisie Ignat s-a născut în 22 septembrie 1909, în comuna Vorniceni din județul Botoșani, și a plecat la Domnul pe 11 mai 2004. A viețuit 95 de ani, dintre care 78 de ani petrecuți în Sfântul Munte. Se spune despre Cuviosul Dionisie de la Colciu că a fost singurul român în fața căruia a îngenuncheat Prințul Charles, astăzi Rege al Marii Britanii. Însă dincolo de duhovnicia celui cunoscut și ca „Bătrânul Orb”, dincolo de chipul blând și luminos, se afla și un mare iubitor de neam, cu mare dor de Botoșanii natali.

Protosinghel Siluan Antoci s-a născut în satul Stănești, comuna Lunca, din județul Botoșani. După ucenicia de la Mănăstirea Cozancea, a intrat în monahism în anul 1995, la Mănăstirea Pângărați, Neamț. Spre sfârșitul anului 2012 a venit la Mănăstirea Agafton, din Botoșani, unde a rămas până în anul 2015, când a fost chemat întru stăreție la Mănăstirea „Înălțarea Sfintei Cruci” – Brusturi, județul Neamț.

„Am înțeles
că acea mireasmă
era de la părintele”

Florentina Toniță: Suntem în 11 mai, ziua în care a urcat la Domnul Părintele Dionisie Ignat, cuviosul născut în Vorniceni. Pe care, iată, creștinătatea va să îl canonizeze în anul 2025. Vă amintiți cum l-ați cunoscut, când l-ați văzut prima dată pe Părintele Dionisie de la Colciu?

Protos. Siluan Antoci: Era în anul 2003, o primăvară frumoasă. Am plecat cu binecuvântare în Sfântul Munte Athos. Am mers la Prodromu, la schitul nostru românesc Lacu și de acolo, împreună cu un părinte, am dorit tare mult să îl văd pe Părintele Dionisie de la Chilia Colciu. Am ajuns către după-amiază, pe la timpul Vecerniei. Părintele parcă ne aștepta, era acolo într-un pridvoraș frumos și primul lucru pe care l-am constatat a fost o mireasmă negrăită care înconjura chilia. Mi-am zis că poate florile, copacii miros așa frumos. M-am apropiat. Chipul părintelui avea o lumină extraordinară! S-a bucurat, a ieșit el în întâmpinarea noastră. Avea o haină pe el – o dulamă – petic lângă petic, dar foarte curată. În mintea mea am zis: fiind bătrân, nici nu vede... – ca un necredincios am gândit – va mirosi urât. Culmea, apropiindu-mă de părintele, acea mireasmă frumoasă – nu pot să o descriu – nu numai că nu se risipea, ci mai tare persista. Tot timpul cât am stat în convorbire cu părintele – pentru că m-am spovedit la el – am simțit acea mireasmă atât de plăcută care îl înconjura pe părintele... Atunci nu m-am gândit, mi-am zis că e de la flori, dar târziu-târziu am înțeles că acea mireasmă era de la părintele.

– Cum v-a primit Părintele Dionisie, aflând că sunteți din România, din Botoșani?

– Ne-a primit cu mare dragoste! Prima mea întrebare către sfinția-sa a fost dacă să vin la Sfântul Munte. Asta mă chinuia atunci, dacă să vin în Sfântul Munte. Și atunci a început părintele să vorbească despre Botoșani, auzind că sunt din Botoșani. Am plecat și eu la mănăstire cum a plecat și sfinția-sa, la 17 ani, el s-a dus la Sfântul Munte și eu la fel, la 17 ani am primit călugăria.

Și a început să vorbească despre Botoșani, despre oamenii din Botoșani. Despre blândețea lor, despre credința lor, despre simplitatea lor. Apoi, nimeni în viața asta nu mi-a vorbit atât de frumos despre români. Că suntem un popor român ortodox, că la noi nu s-au născuteretici care au schimbat credința, că românii sunt păstrători ai tradiției adevărate. Mi-a vorbit despre România și despre români ca și cum ar fi plecat ieri din țară. Cu atâta dragoste! Bineînțeles că a punctat și câteva lucruri care ne definesc ca neam: că nu avem dragoste

„Avea vorba aceea
dulce, moldovenească,
blajină, de o blândețe
extraordinară”

unii cu alții, nu ne împăcăm, de multe ori ne trădăm unii pe alții, mai ales în fața străinilor. Dar am observat că vorbea cu durere și cu dragoste despre poporul român, dar fără să denigreze sau să ignore alte neamuri. Mai ales neamul grecesc. Dar scotea în evidență în primul rând credința ortodoxă dreaptă a românilor.

Apoi, după ce mi-a vorbit despre poporul român cum nu se poate mai frumos, că, uite, a fost comunismul și am rămas creștini, a spus că au și patimi, din păcate avortul, neiubirea, dar ortodoxia dreaptă și dreapta credință ne vor salva la Înfricoșătoarea Judecată dacă ne vom pocăi. Apoi a început să spună despre canoanele sfinților părinți. Că el când a venit în Sfântul Munte părinții erau foarte evlavioși și smeriți. Mi-a spus că a fost argat la chiliile grecești, nu aveau bani, nu aveau haine. Au plecat săraci din Botoșani, el și fratele lui, părintele Ghimnazie. A spus: „părinte, am lucrat și pentru mâncare, cu ziua lucram, ca argat”. Nu spunea ca o cârtire, ci cu multă evlavie. Să păstrăm învățătura Sfinților Părinți și canoanele ortodoxe, asta voia.

– *Părintele Dionisie Ignat a plecat la Domnul în 11 mai 2004. Așadar, l-ați cunoscut chiar cu un an înainte de a se săvârși din viață.*

– Cu un an, da, și era plin de o bucurie duhovnicească. Tare s-a bucurat că suntem din țară, că suntem din Botoșani. El atât de mult iubea poporul român! Părintele era o pildă vie a ortodoxiei românești. La el veneau fel de fel de oameni, nu doar români sau greci, și numai văzându-l se foloseau de viața părintelui. Era un român autentic. Avea vorba aceea dulce, moldovenească, blajină, de o blândețe extraordinară. Nu vă pot spune cu câtă blândețe și delicatețe s-a aplecat Părintele Dionisie la spovedanie. Nu s-a așezat jos. Cât m-a spovedit a stat în picioare. Mai mare umilință pentru mine... Nu îți dădea impresia că nu vede, deși săracul nu vedea deloc. Era luminat de Dumnezeu.

Mi-a vorbit mult despre statornicie. Să rămânem acolo unde ne-a rânduit Dumnezeu. Că nu locul te mântuiește, ci faptele și pocăința. Apoi a spus despre Sfântul Munte, despre fratele lui care era mai mare ca el. Erau mulți părinți în Sfântul Munte când a ajuns el, erau foarte evlavioși și smeriți.

**„Cu siguranță
Părintele Dionisie
i-a vorbit Regelui
despre România”**

– Spuneți că venea multă lume la el, din toate neamurile. De Părintele Dionisie Ignat se leagă și numele actualului Rege Charles al III-lea al Marii Britanii. Se spune că Prințul Charles, pe atunci, mergea des la Părintele Dionisie, care îi vorbea foarte frumos despre România. Prințul avea mare evlavie la părintele, a fost prezent chiar și la înmormântarea Cuviosului Dionisie...

– Eu fiind călugăr nu m-am dus să îl întreb, nici din gura sfinției-sale nu am auzit nimic, el fiind un om cu multă smerenie și umilință. Dar sunt convins că părintele stareț al Vătopeului l-a dus pe acest rege la Părintele Dionisie. Pentru că numai privindu-i chipul, apropiindu-te, simțeai căldura Duhului Sfânt și simțeai că în fața ta nu este un om fals. Pentru că de

multe ori în lumea aceasta suntem înconjurați de oameni falși, din toate privințele: falși conducători, falși profesori, falsitate peste tot, și falși călugări, bineînțeles. Părintele Dionisie era românul autentic, care iubea pe toată lumea, dar punea înaintea poporului său, din care s-a născut. Și apoi călugărul ortodox care păstra cu acribie toate canoanele, le îndeplinea el și privind la el și tu te apucau de lucrarea duhovnicească.

Cu siguranță a fost Regele la dânsul, am auzit și eu asta de la părinții care l-au cunoscut. Cu siguranță părintele i-a vorbit acestui conducător despre România. Acum este și rege, să îi dea Dumnezeu gânduri curate pentru România și sincere și să ajute să facă

ce i-a spus părintele, pentru că sunt convins că Părintele Dionisie i-a spus lucruri frumoase despre poporul român. În Anglia trăiesc atâția români și sigur au nevoie de un sprijin, au nevoie de protecție. Să aibă biserici, să aibă preoți, pentru că românii se adună în jurul bisericii, acolo se roagă, acolo plâng, acolo își botează și își cunună copiii. Cu siguranță l-a văzut în viață și sigur părintele i-a vorbit despre virtuțile cu care a binecuvântat Dumnezeu poporul român. Nu cred că i-a vorbit Prințului Charles despre ale noastre neputințe ca neam. Nu era omul să își vorbească de rău poporul care l-a născut. Avea o iubire atât de mare!

– Când vorbeam despre Părintele Cleopa, îmi spuneți că aceste acțiuni de canonizare sunt niște gesturi importante pentru noi, creștinii. Canonizarea crește evlavia poporului. Dacă se va întâmpla în 2025 canonizarea Părintelui Dionisie, a Părintelui Cleopa, schimbă acest lucru ceva în felul în care ne raportăm noi la ei ca sfinți? Îi iubim altfel, îi cunoaștem mai bine? Ce înseamnă asta pentru poporul român, pentru noi, botoșănenii?

– Sigur, cum să nu? Poporul român are nevoie de aceste călăuze duhovnicești, de aceste pilde. Sunt doi sfinți pe care i-a dăruit Botoșaniul. Părintele a trecut la cele veșnice în 2004, s-au scris cărți despre părintele și dacă va fi canonizat de Biserica Constantinopolului, biserica noastră română va recunoaște canonizarea... Și Părintele Cleopa și Părintele Dionisie au intrat în viața monahală de copii, s-au sfințit în viața monahală, L-au iubit pe Dumnezeu și niciodată nu au uitat neamul din care s-au născut ei. Se roagă pentru toată lumea, dar îndeosebi pentru cei din neamul lor. Poporul are nevoie de pilde, de oameni care au mers după Dumnezeu și au trăit în vremuri grele. Părintele Dionisie a trăit în vremuri foarte grele, a rămas orfan de tată, cu familie cu mulți copii. Nu se mergea ușor în Sfântul Munte, a muncit să facă bani pentru a ajunge acolo. Atât de mult a iubit pe Dumnezeu și pe Maica Domnului! Apoi statornicia Părintelui Dionisie, să rămâi în Sfântul Munte toată viața, spunea că nici în oraș nu ieșeau decât cu mare, mare nevoie. Erau statornici în hotărâri, statornici în credință, nu s-au îndoit niciodată. Timpuri grele, cu războaie. Părintele Cleopa a trăit războiul, comunismul...

Pentru tinerii de azi, pentru noi, monahii de astăzi care ne-am învățat cu multă comoditate, să avem un trai mai ușor, sigur că Părintele Dionisie și Părintele Cleopa sunt exemple demne de urmat, de statornicie în credința ortodoxă, pilde de iubire de neam. Unii se duc în străinătate și le este rușine să spună că sunt români, le este rușine să vorbească românește, uită de locul în care s-au născut. Părintele Dionisie nu a uitat nicio zi de unde a plecat, de locurile natale, de oamenii blânzi din Botoșani, de români. A văzut ce e mai bun și mai frumos la neamul românesc. Bineînțeles că a înfierat și păcatul, pentru că trebuie să spui și păcatele.

– Cum ne responsabilizează pe noi, ca botoșăneni, acești sfinți?

– Pe sfinți îi urmăm, nu ne lăudăm cu ei. Ei sunt lăudați

**„Părintele Dionisie
nu a uitat nicio zi
de unde a plecat,
de locurile natale,
de oamenii blânzi
din Botoșani”**

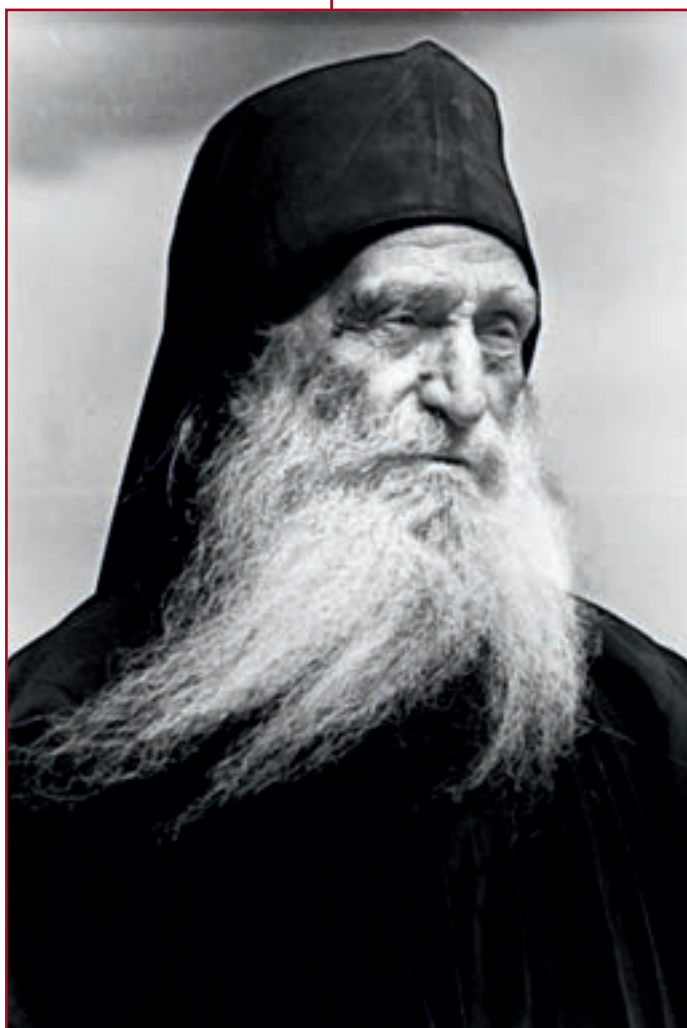
de însăși viața lor, de trăirea, de smerenia lor. Om bătrân, nevăzător, să stai în picioare și să ascuți doi călugărași tineri ca noi și să nu se vadă pe chipul lui oboseală, plictiseală, dezgust! Întâlnirea cu Părintele Dionisie era aproape o întâlnire cu cineva din Rai, care avea mireasmă plăcută, care avea lumină, blândețe, dragoste desăvârșită. Asta a fost întâlnirea cu Părintele. O întâlnire care nu ai fi vrut să se termine niciodată.

- Ce avem a învăța noi, cei de astăzi, din exemplul acestor mari părinți plecați de pe pământul Botoșanilor?

- Biserica Ortodoxă este biserica ortodocșilor de pretutindeni. Este mama noastră care ne primește pe toți. În Botoșani s-au născut acești mari cuvioși părinți - sunt foarte mari în fața lui Dumnezeu. Întreg poporul român este de apreciat că a rămas român, că a rămas ortodox, și fiecare vine la Dumnezeu cu virtuțile și cu lucrarea sa. Dar cele mai grave probleme ale neamului în acest moment sunt lucrurile care ne macină, observăm la tinerii de azi că nu mai doresc viața de familie,

nu mai vor să aibă copii. Lipsa educației, jocurile de noroc, drogurile din licee și școli. Copiilor li se pune în mână un telefon ca să tacă din gură. Și copilul tace, dar acumulează niște lucruri pe care tu nu le poți controla. Dar acești sfinți ne-au dat nădejde că poporul român se poate ridica, că are putere și trebuie să își găsească puterea de a fi unit, de a păstra credința ortodoxă a părinților acestora și de a fi în continuare axat pe familie, pe nașterea de copii și educarea copiilor, pe credința în Dumnezeu.

Părintele Dionisie acolo, în Sfântul Munte, a fost pentru toate neamurile care vizitau acel loc o pildă vie de sfânt român, care a făcut cinste neamului românesc prin credința sa, prin satornicia sa, prin răbdare și prin rugăciune. Atunci când a vorbit, îmi amintesc că avea în mână metania care nu s-a oprit niciodată. Spunea Rugăciunea Inimii.

FESTIVALUL-CONCURS CORAL DE COLINDE

O, ce veste minunată!

Ediția a XI-a

Referent muzică
prof. Mirel AZAMFIREI

17 decembrie 2022, Botoșani
Casa de Cultură a Sindicatelor
„Nicolae Iorga”

După doi ani de pandemie care ne-a închis toate manifestările cu public, Festivalul-Concurs Coral de Colinde „O, ce veste minunată!”, ediția a XI-a, a revenit pe scena Casei de Cultură a Sindicatelor „Nicolae Iorga” din Botoșani, în ziua de 17 decembrie 2022. Au participat 16 formații din județele Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și din Republica Moldova.

Președintele juriului a fost dirijorul Liviu Buiuc, ceilalți membri ai juriului fiind Radu Casiean și Gabriel Graur.

Premiile au fost acordate astfel:

Trofeul „Gheorghe Timofti” – Corul „Ars Nova”, Colegiul de Muzică și Pedagogie Bălți, Republica Moldova, Dirijor – Ana Cușcenco
Categoria licee de artă și seminarii teologice:

Premiul I „Ion Prelipceanu” – Corul „Haris”, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Ioan Iacob” Dorohoi, județul Botoșani, Dirijor – Sarafim Răzvan-Gabriel

Categoria coruri pe 1-2 voci:

Premiul I „Gheorghe Holca” – Corul „Fantezie”, Școala de Arte Glodeni, Republica Moldova, Dirijor – Grab Olga

Premiul al II-lea – Corul Penitenciarului Botoșani, Coordonator – Andreea Marcu

Premiul al III-lea – Ansamblul folcloric „Cununița”, Școala de Arte Glodeni, Republica Moldova, Dirijor – Sudureac Elena

Mențiune – Ansamblul „Talita Kumi”, Palatul Copiilor Piatra-Neamț, județul Neamț, Dirijor – Ana Teodoru

Mențiune – Corul Școlii Gimnaziale Hărmaneștii-Vechi, județul Iași, Dirijor – Amîrzoaei Alin-Gabriel

Categoria coruri pe 3-4 voci:

Premiul I „Gheorghe Cojocaru” – Corul „Ecou dornean” Vatra-Dornei, județul Suceava, Dirijor – Preot Borgovan Iulian Nicolae

Premiul al II-lea – Corala „Ștefan Nosievici” a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Dirijor – Preot Ciprian Curcă

Premiul al II-lea – Ansamblul vocal „Cimpoieșul”, Casa raională de cultură Glodeni, Republica Moldova, Dirijor – Iațco Mariana

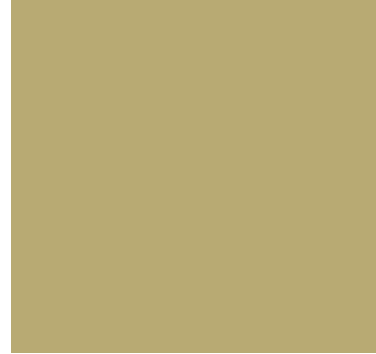
Premiul al III-lea – Corala „Bazil Anastasescu” din Târgu Neamț, județul Neamț, Dirijor – Tiugea Eugenia

Premiul al III-lea – Corul „Crai Nou”, Școala de Muzică Drochia, Republica Moldova, Dirijor – Oxana Granevschi

Mențiune – Corul „George Enescu” Dorohoi, județul Botoșani, Dirijor – Gușulei Gheorghina

La secțiunea **creație corală**, **premiul special** a fost câștigat de către studentul **Robert-Dumitru Burcă**, din Botoșani.

Festivalul de colinde s-a încheiat cu un concert al Coralei **„Armonia”** din Constanța.

**FESTIVALUL
DE DATINI ȘI OBICEIURI
DE IARNĂ**

**DIN STRĂBUNI,
DIN
OAMENI BUNI...**

Pe 18 decembrie 2022, Municipiul Botoșani a găzduit tradiționala paradă de iarnă, cu datini și obiceiuri, cu explozii de bucurie pe străzi, o adevărată expoziție dinamică pe care mii de oameni, cu mic, cu mare, o așteaptă în fiecare an.

Organizat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, instituție aflată în subordinea Consiliului Județean, **Festivalul de Datini și obiceiuri de iarnă „Din străbuni, din oameni buni..”** a ajuns la ediția a XLVII-a. Costume tradiționale, căiuți, măști, urși sunt doar câteva dintre ingredientele unei sărbători care, an de an, încântă prin strălucire, diversitate, prin obiceiuri transmise din generație în generație. Pe 18 decembrie, pe un ger aspru, botoșănenii au aplaudat zeci de minute parada grupurilor participante, sosite din satele județului nostru sau din zone mai îndepărtate (Iași, Neamț, Suceava).

Mascații, costumele tradiționale și muzica specifică sărbătorilor de iarnă au reușit să ofere privitorilor momente de neuitat, evenimentul organizat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani constituind, astfel, momentul de deschidere a sărbătorilor de iarnă, contribuind deopotrivă la promovarea tradițiilor și obiceiurilor populare specifice Crăciunului și Anului Nou.

Au fost invitate și au participat la parada din 18 decembrie următoarele grupuri și ansambluri populare: „Cerbul de la Pârcovaci” – Hârlău, județul Iași; Ansamblul Folcloric „Codrii Neamțului” – Piatra Neamț, județul Neamț; Ansamblul Folcloric „Bistrița Aurie” – Ciocănești, județul Suceava; și din județul Botoșani: „Jijia” – Albești; „Vatra Satului” – Albești; „Cununa” – Bălușeni; „Datina străbună” – Broscăuți; „Flori de corn” de pe lângă Centrul Cultural Corni; Ansamblul de Căiuți și mascați – Corni, Sarafinești; „Bujorelul” și „Pădureanca” – Coșula și Pădureni, comuna Coșula; „Dor de Doină” – Cristești; Ansamblul din Cristești, sat Oneaga; „Dor de Horă” din Cristești; „Codrii Herței” – Cristinești, sat Fundu Herței; „Hora Dângeneană” – Dângeni; „Stejărelul” – George Enescu, Dumeni; „Zorile” – Havârna; „Căiuții Albaștri” – Havârna; „Lozaneanca” – Lozna; Ansamblul Primăriei Mihălășeni; „Cununița” – Prăjeni; „Plaiuri Știubienene” – Știubieni; „Plaiuri Negrene” – Știubieni, Negreni; „Todireanca” – Todireni; „Căiuții” din Ungureni – Ungureni, sat Epureni; „Sirețelul” al Căminului Cultural Vârfu Câmpului; „Hora” – Vlăsinești; Ansamblul „Ciobănașul” – Bucecea; Ansamblul „Dor de plaiuri Corlățene” – Corlățeni; Ansamblul „Plaiuri Conceștene” – Concești; Tudora.

Florentina TONIȚĂ

Prin Culoarea Sufletului

Expoziția
de pictură
și sculptură
„Culoarea
sufletului”

Matei Gherman Corina
Membră a Uniunii
Scriitorilor din România,
Filiala Iași

La data de 14 decembrie 2022, la Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani a avut loc expoziția de pictură și sculptură „Culoarea Sufletului”, a artiștilor ieșeni Calistrat Robu, Paul Răzvan Robu și Romeo Romila.

Arta Naivă reprezintă legătura cu strămoșii noștri și aduce, prin imaginea pictată, esența sufletului nostru, a regăsirii copilărești care este înțeleasă prin această formă simplă.

Arta creează sentimente: sentimentul de admirație, de bucurie și de înălțare pentru ce vezi și ce așezi pe pânză. Marii artiști, prin operele lor, au devenit nemuritori. Admirăm talentul cu care au fost înzestrați. Datorită acestui talent și cu multă muncă au realizat opere nemuritoare pe care le găsim în marile muzee ale lumii. Arta este un act intelectual care creează emoții indiferent de manifesta-

re. În această expoziție, limbajul artistic are o notă personală a modului de exprimare și a limbajului. Este o diferență între gândirea pictorului/ sculptorului și modul de exprimare. Câteodată ideea intervine spontan, semn că inconștientul a găsit forma cea mai potrivită de exprimare. Deci, arta naivă este o componentă importantă a culturii, pictura și sculptura ne încântă ochii cu operele de artă aflate în această expoziție. În universul artei naive totul e posibil pentru cei care visează. În pictură/ sculptură vedem sensul existenței umane. Proporția înseamnă armonie. Manierele curente, stilurile artistice uneori sunt comune. Dar la artiștii Calistrat Robu, Paul Răzvan Robu, Romeo Romila proporția este măsura dumnezeiască care se află în cosmos. Proporția înseamnă un ideal de frumusețe, ideal cu care marii titani ai Renașterii au vrut să ne răsfete, dar nu numai.

Calistrat Robu

Pictorul **Calistrat Robu** este născut la 4 iunie 1952, în localitatea Pufești – Vrancea. În prezent, fiind stabilit în județul Iași, este cuprins în acolada lumii culturale și artistice a cetății moldave, cunoscut fiind și ca un important reper al conducerii unor entități din lumea artei: Uniunea Creatorilor Profesioniști de Artă (președinte), Liga Scriitorilor, Filiala Iași – Nord Est (vicepreședinte), Cenaclul de Pictură și Literatură „Octav Băncilă” al Cercului Militar Iași (vicepreședinte).

A debutat artistic în anul 1976, devenind și membru al Cenaclului „România Pitorească”, fiind ulterior înscris în lista personalităților Fundației Culturale „Ethnos” (București, 1995), apoi în Clubul de elită al Asociației IArt din Iași. S-a distins ca prezență semnificativă în numeroase expoziții colective, afirmându-și realul și originalul talent și pe simezele unor apreciate expoziții personale.

Expoziții colective (selectiv): Expoziția Națională de Artă Naivă, Pitești, 1986-2011; Festivalul Educației și Culturii Naționale – 1986-1989; Salonul Internațional de Artă Plastică Naivă, Botoșani – 1988; Expoziția Națională de Artă Naivă, Iași, 1991, 2009, 2011; Salonul Internațional de Artă Plastică Naivă, București, 1991, 1993, 1995, 1997, 1999, 2001, 2003, 2005, 2007, 2009, 2011; Expoziția Națională de Artă Naivă, „Saloanele Moldovei”, Iași – 1992, 2003, 2007, 2011, 2019, 2020; Salonul de Primăvară al Artei Naive, Bacău – 1992-2012; Expoziția Națională de Icoane, București, 1995, 2010; Salonul de Artă Plastică Naivă, Reșița – 1997; Expoziția Internațională de Pictură, Botoșani – 2009; Expoziția de Artă Naivă, București – 2010; Expoziție de Pictură Naivă și Măști, Iași – 2010, 2011; Salonul Internațional de Artă Naivă „Gheorghe Sturdza”, Botoșani, 2020.

Expoziție permanentă, Casa Armatei, Iași – 2017, 2018, 2019, 2020, 2021.

Expoziții internaționale (selectiv): Franța, Israel, București, Oradea, Arad (până în anul 1989); Chișinău, 1993; Madrid, 1993; New-York, 1994; Veneția, 1995; Viena, 1996; Thailanda, 1997; Varenna, 2019, Brazilia 2020, Mangog-Canada-2020, Bratislava-2020.

Expoziții personale (selectiv): Galeria „Cronica” Iași, 1978, 1988, 1989; Galeria „Trianon”, Iași, 1992; Teatrul de Comedie, București, 1997; Expoziție la Casa Poporului actual Parlamentul României, București, 1990, Muzeul de Artă „George Apostu”, Bacău, 1998; Muzeul de Artă Pitești, 2010, Muzeul de Istorie, Vaslui, 2018, 2019, Palatul Culturii, Iași, 2021, Casa Armatei, Iași, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022.

Premii și distincții (selectiv): Premiul I la Festivalul Național al Educației; Premiul I pentru pictură pe sticlă, Botoșani, 1988; Premiul I la Salonul de Artă Naivă, București, 1991; Premiul pentru pictură „Dr. Ioan Grigorescu”, Pitești, 2007; Premiul SIF Moldova, Bacău, 2008; Premiul Centrului Internațional de Cultură și Arte „George Apostu”, Bacău, 2011 ș.a. Premiul Special, Botoșani, 2018, 2019, Premiul mare,

Palatul Culturii, Iași, 2020, Premiul special secțiunea străini – Concorso – Uniti Per La Legalità, poezie, Italia, 2020, Premiul cartea anului, poezie, Cluj, 2020. Premiul II, poezie, Fundația Culturală Apollon, București, 2020, Premiul Personalitatea anului 2019, Iași. Trofeul pentru întreaga activitate, 2022, Diplome de excelență la diferite manifestări culturale.

Apare în antologii literare.

Cărți publicate: „Omul Ființă trecătoare”, 2012; „Frumosul și Urâtul în Arta Naivă Românească”, 2015; „Ecouri plastice”, 2016; „Frumosul și Urâtul în Arta Naivă Românească” (ed. a II-a), 2018; „Între două lumi”, 2019 (în colaborare cu poeta Corina Matei Gherman); „Diluviul durerii”, poezii, 2019; „Misterul Lupului Alb”, poeme, 2019; „Drumul spre lumină”, poeme, 2019; „Caut drumul stelei”, poezii, 2020; „La marginea timpului mortal”, poeme, 2020; „Prins în sensuri neștiute, poezii”, 2020; „Însetat de lumina iubirii”, 2021; „Prins între lumi”, 2021; „Curg prin timp”, 2021, „Călător în timp, roman”, 2021, „Cugetări pe sensul trăirii”, 2022, „Scrieri din marginea timpului”, 2022.

Lucrările artistului Calistrat Robu sunt reproduse în numeroase albume de artă, în exegeze despre pictura naivă, în reviste din țară și din străinătate. Televiziunea Română, în colaborare cu Centrul Național de Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Populare București, a realizat în 1997 un film documentar despre pictura naivă, film ce poartă semnătura Calistrat Robu. Este prezent cu lucrări în colecțiile unor instituții artistice și de artă. A participat la numeroase tabere și reuniuni de teoria artei și de creație plastică.

Lucrările expuse în această expoziție sunt de o mare profunzime și dintre cele mai diverse: din Biblie, natură, sat și tradiții, istorie, iubire, durere și revoltă, viață și moarte, realități sociale și politice contemporane. Pictează timpul și surprinde măreția unor clipe fie în tablouri, fie în versuri sau proză. Abordează mituri, simbolurile biblice, istorice cu implicații străvechi, dar regăsim și compo-

nenta socială cu toate implicațiile ei. Lumea vibrantă a culorilor, corelată cu forme, cu concepția și viziunea artistului, poate fi admirată în această expoziție. Calistrat Robu se lasă purtat de fantezie în pânzele sale. Calistrat Robu și-a dezvoltat un limbaj pictural propriu, este printre puținii care nu se amestecă în mulțime, tablourile sale sunt elaborate, sunt vii, sunt adevărate metafore picturale, abundă în personaje; în aceste lucrări ne putem regăsi fiecare dintre noi.

În cadrul expoziției, Calistrat Robu a lansat romanul satiric, politic și social „Călător în timp”. Contemporanul nostru ieșean iese din rând și devine fatalmente atipic. La o analiză atentă a discursului narativ constatăm că acțiunea romanului este plasată în anii de după Revoluția din decembrie 1989. Romanul lui Calistrat Robu etalează o serie de figuri contemporane nouă, așa încât în dosul „măștilor” recunoaștem ușor prototipurile reale de azi. Calistrat Robu dovedește un condei inspirat, alert, cu apetență pentru scenele grotești, tragi-comice. Lucrarea se caracterizează prin seriozitatea acestei teme cu mare încărcătură existențială și afectivă, autorul este pe deplin conștient de puterea pe care o are de a-și coordona personajele în timp și spațiu. Această narație nu este despre o realitate paralelă, ci despre adevăruri verificabile și incontestabile. În întreaga operă a artistului plastic/ poetului și scriitorului Calistrat Robu, timpul este atent gestionat pentru a nu deruta sau obosi lectorul sau pe cel ce vizualizează operele de artă, poate că nu întâmplător titlul acestei remarcabile lucrări poartă titlul „Călător în timp”.

Artistul Calistrat Robu a avut și o influență benefică asupra celor care au făcut un pas spre lumea artei. Și avem aici în expoziție pe sculptorul/ prozatorul Romeo Romila, care spune: „Influența artistică a pictorului Calistrat Robu asupra subsemnatului nu s-a limitat la anumite «etape culturale»”.

Romeo Romila, sculptor și prozator. S-a născut la 12 ianuarie 1961, în orașul Vaslui. De profesie Inginer. Îi plac istoria, arta, muzica simfonică. Membru al Cenaclului „Octav Băncilă” al Cercului Militar Iași. A scris romanele „Ceața”, „Gânduri”, „Molima” și „Rădăcinile veșniciei”.

Romeo Romila

De-a lungul timpului, oamenii au cioplit piatra și lemnul, au modelat argila, conferindu-le volum și formă tridimensională. Au înlăturat sau au adăugat material acolo unde simțul proporțiilor (dat dintotdeauna omului de către Dumnezeu) suferea vreo știrbitură.

Autorul afirma: „În opinia mea, sculptura este forma de expresie artistică prin care gândul artistului se materializează în formă finită, tangibilă”. Lucrările realizate de Romeo Romila fac parte, mai degrabă, din categoria îmbină-

rilor de forme și volume. Începuturile în ale modelării duc spre anul 2017, când a purces la prima lucrare. „Undeva pe Valea Mureșului, ochiul mi-a fost atras de forma unei rădăcini de copac. A urmat o frână bruscă, un derapaj de vreo douăzeci de metri, manevra de marșarier, ridicarea și înghesuirea în portbagaj a bucății de lemn, cu nisip și pământ cu tot. Acea bucată de lemn avea forma unui trunchi de pasăre, cu gât lung, corp alungit și coadă cu pene cu tot”. Din ceea ce a dăruit Dumnezeu, „artistului” i-a venit ușor să păstreze forma și să modeleze volumele, să mai adauge un picior, să atașeze o creastă și o gușă confecționate din hârtie de ziar, rumeguș, amestecate în aracet, astfel încât să rezulte, în final, lucrarea „Cocoșul”. Au urmat, apoi, lucrări realizate prin modelare de rădăcini, crengi, buturugi, rezultând astfel exponatele primei expoziții de grup de la Cercul Militar Iași din anul 2019. O a doua etapă de creație a constituit-o modelarea din cabluri electrice înfășurate în sfoară, completate cu îmbinări din elemente de lemn, rumeguș, hârtie de ziar și aracet, a două cicluri de lucrări, primul numit „Evoluție”, constând în lucrările „Omul primitiv”, „Omul modern” și „Omul Viitorului”, respectiv, al doilea ciclu denumit „Geneză”, format din lucrările „Bebelușul”, „Copilul”, „Băiețandrul”, „Bărbatul” și „Bătrânul”. Aceste lucrări își așteaptă cu (ne)răbdare rândul pentru a fi expuse într-o expoziție personală. Ultima etapă de creație a constat în lucrări de compoziție, reprezentate prin grupuri statuare, de exemplu „Adam și Eva”, „Ielele bătrâne”, „Ielele mici”, precum și lucrări individuale, unele dintre ele grupate într-un alt ciclu tematic, denumit „Bătrânii Covidi”. Aceste lucrări au fost prezentate publicului în cadrul a două expoziții de grup din anii 2020 și 2021, găzduite de Cercul Militar Iași.

Prin exprimarea acestor idei, a încercat să sugereze faptul că pentru a „crea” nu sunt necesare materiale scumpe, dotări extraordinare și școli înalte, ci e nevoie doar să scoatem la iveală „ouăle de aur” sădite de Dumnezeu în inima fiecăruia dintre noi. Evident, nu vom deveni Michelangelo sau Brâncuși, dar, în timp,

am putea deveni mai conștienți de rostul nostru în lume și mai împăcați cu viața noastră de zi cu zi.

Romeo Romila și-a expus „Culoarea sufletului” și prin romanul lansat, „Molima”. Acest roman face parte din trilogia Ceața și Gânduri. Romanul are un titlu transparent ca semantică: „Molima”. Este vorba de pandemia de coronavirus, care a bulversat planeta în ultimii doi ani și era aproape inevitabil să devină erou de roman, ba chiar poziționat drept personaj principal, alături de o entitate vorbitoare, o întruchipare umană. Poate fi vorba și de o molimă morală la nivelul omenescului. Romeo Romila nu ține să-și plaseze cu precizie narațiunea în timp și spațiu, lăsând cititorului libertatea de a deduce și de a face, eventual, presupuneri. Autorul are darul unor istorisiri melodramatice, întunecate, grotești, cu personaje de la marginea societății, al căror limbaj argotic, frust, buruienos, popular dezvăluie extracția lor socială. Cititorul va înțelege că de fapt sunt două povești paralele cu bebeluși, unul mort la naștere și altul viu, care vor fi luați „de suflet” de mame adoptive. Găsim în roman o admirabilă alegorie: dialog între firul de iarbă și firul de arpagic, delimitându-se critic de oameni, care sunt aroganți, deși plantele îi hrănesc de mii de ani. Romeo Romila are stofă de romancier. Postmodern în structură, dar cu substanță balzaciană, Molima aduce în fața cititorului tabloul deconcertant al lumii de astăzi, cu marile ei provocări și întrebări fără răspuns.

Și nu cel din urmă, urmaș al pictorului Calistrat Robu, care își dezvăluie culoarea sufletului, este artistul plastic **Paul Răzvan Robu**.

Paul Răzvan Robu, face parte din generația tânără. Deși are în familia sa un model, vine cu idei inovatoare în arta naivă, fiind unul dintre cei ce caută noi valențe ale plasticii pe suporturi diferite.

Paul Răzvan Robu este născut la 11 noiembrie 1974. Este Inginer. Membrul U.A.P., Filiala Iași. Membru Asociația IArt Iași și

Paul Răzvan Robu

membru al Cenaclului de Pictură și Literatură „Octav Băncilă”, al Cercului Militar Iași. Din anul 1994-2023 participă la expoziții naționale: Bacău, Pitești, Iași, București, Craiova, Botoșani, Piatra-Neamț, Târgu-Mureș etc. și internaționale: Veneția, Italia, Viena, Austria, Tailanda, Franța, Germania, Israel, America de Nord etc. Apare în diverse antologii și albume de artă. Lucrările artistului Paul Răzvan Robu se regăsesc în colecția Muzeului Județean de Artă Argeș și la Centrul Cultural de Artă „George Apostu”, Bacău.

În cadrul expoziției de pictură „Culoarea sufletului” și-a lansat albumul intitulat „Culoarea Sufletului”. Creația Artistului Paul Răzvan Robu cuprinde acea cultură de care are nevoie arta naivă. Realizează compoziții proprii, devine un maestru al picturii pe sticlă. Contemplarea temelor abordate îmbie la evadare și transbordare în alte lumi. Lucrările artistului pot fi interpretate diferit în diferite contexte. Ochiul privitorului avizat va descoperi acel simbol sacru din fiecare lucrare. Pictura artistului Paul Răzvan Robu este o moștenire de familie. Artistul Calistrat Robu afirma: „Toți avem un drum al nostru în artă, uneori îl găsim mai ușor, alteori mai greu, Răzvan l-a găsit, o demonstrează prin opera sa plastică.

Vă sugerez, dragi iubitori ai artei, să descoperiți în lucrările artiștilor Calistrat Robu, Romeo Romila și Paul Răzvan Robu reprezentarea miturilor și a simbolurilor ancestrale cu înțelesuri străvechi aduse în actualitate. Maestri ai culorilor, vrăjitori ai lemnului, vin să

ne încântă sufletul și privirea, deoarece fiecare tablou sau sculptură reprezintă o încântare îmbinată într-o simfonie de culori, linii și forme. Valoarea intuiției în artă este foarte importantă. Aceasta ghidează întreaga viață sufletească, afectivă, estetică și se reflectă în lucrările artiștilor. În toate lucrările expuse vom găsi un univers în armonie. Armonia nu se cere găsită, ea e aici în permanență. Artiștii plastici naivi mereu au stârnit interesul specialiștilor prin arta lor. Destinul artistului este strâns legat de viziunile sociale, politice, istorice și culturale, de influența modernității și implicațiile ei asupra ființei umane.

Mihaela Vișiten

poet în cadrul Ligii Scriitorilor
din România, Filiala Iași

Steliana Băltuță – etnograf

ZILELE EMINESCU

Concursul DOR DE EMINESCU

16 ianuarie 2023

Iustina IRIMIA-CENUȘĂ

Sala „Horia Bernea” –
Memorialul Ipotești

Membrii juriului
și managerii organizatori

În data de 16 ianuarie 2023, în Sala „Horia Bernea” a Memorialului Ipotești s-a derulat concursul de recitare „Dor de Eminescu”. Evenimentul aflat la prima ediție s-a transformat într-un adevărat maraton de poezie, acest lucru datorându-se în special numărului mare de participanți.

Manifestarea culturală organizată de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, cu sprijinul Consiliului Județean Botoșani și în colaborare cu Memorialul Ipotești – Centrul Național de Studii *Mihai Eminescu*, s-a adresat copiilor și tinerilor care îndrăgesc poeziile lui Mihai Eminescu, iar concursul și-a propus descoperirea și promovarea copiilor și tinerilor cu aptitudini pentru arta recitării. La Ipotești au fost prezenți 105 copii care au recitat din opera poetului botoșănean: la categoria claselor 0-IV au fost prezenți 34 de elevi, la cea a claselor gimnaziale – 58 de elevi, iar la categoria claselor liceale – 13 elevi.

Juriul a fost alcătuit din personalități ale culturii botoșănene: Marius Rogojinschi (președintele juriului) – director al Teatrului de Copii și Tineret „Vasilache” din Botoșani, Cristina Rîznic – profesor de limba și literatura română la Colegiul Național „A.T. Laurian” din Botoșani și Răzvan Amitroaei – actor al Teatrului „Mihai Eminescu” din Botoșani.

Încă din debutul evenimentului, managerul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, Iustina Irimia-Cenușă, a lansat regulamentul pentru Concursul de Poezie și Interpretare Critică a Operei Eminesciene „Porni Luceafărul...”, ediția a XLII-a, care se va desfășura în luna iunie a anului în curs.

Invitatul surpriză a fost talentatul Rareș Prisacariu, care a încântat auditoriul cu recitarea deosebită a poeziei „Glossă”.

În urma jurizării, laureații primei ediții a concursului de recitare „Dor de Eminescu” sunt:

Bianca Sofia
Mandache

Elisa Ionică

Teodor Felicanu

- Clasele 0-IV

- Premiul I: **Mandache Bianca Sofia**, clasa a IV-a, Liceul Tehnologic Coțușca (Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie!...)

- Premiul al II-lea: **Olteanu Șerban-Pavel**, clasa a II-a, Școala Populare de Arte „George Enescu” Botoșani (Împărat și proletar)

- Premiul al III-lea: **Fasolă Ligia**, clasa Pregătitoare, Școala Gimnazială Verești, Suceava (Rugăciune)

- Mențiune: **Grădinaru Sofia-Ioana**, clasa I, Școala Gimnazială Nr. 7 Botoșani (Glossă)

- Mențiune: **Bunbuc Ioan-Sebastian**, clasa a IV-a, Complexul de apartamente „Casa mea” Dorohoi

- Mențiune: **Andreșan Ana-Medeea**, clasa Pregătitoare, Școala Gimnazială Nr. 11 Botoșani (De-aș avea)

- Clasele V-VIII

- Premiul I: **Felicanu Teodor**, clasa a VII-a, Liceul de Artă „Ștefan Luchian” Botoșani (Scrisoarea a III-a)

- Premiul al II-lea: **Crăcană Eric-Alexandru**, clasa a VII-a, Colegiul Național „A.T. Laurian” Botoșani (Decebal – monologul lui Celsus)

- Premiul al III-lea: **Gherasim Ștefănică**, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială „Nicoale Iorga” Dersca (Din străinătate)

- Mențiune: **Purice Laura-Alexandra**, clasa a VII-a, Colegiul Național „A.T. Laurian” Botoșani (Departate sunt de tine)

- Mențiune: **Onofrei Ștefan**, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială „Spiru Haret” Dorohoi (Doina)

- Mențiune: **Baciu Irma-Izabela**, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială „Dimitrie Brândză” Vișoara (Scrisoarea a III-a)

- Premiul juriului pentru interpretarea muzicală:

Horopciuc Sofia, clasa a V-a, Școala Gimnazială Nr. 7, Botoșani (Colinde, colinde)

- Clasele IX-XII

- Premiul I: **Ionică Elisa**, clasa a XI-a, Liceul „Alexandru cel Bun” Botoșani (Gândind la tine)

- Premiul al II-lea: **Ciobănașu Ciprian**, clasa a IX-a, Colegiul Național „A.T. Laurian” Botoșani (Scrisoarea a III-a)

- Premiul al III-lea: **Iacob Denis**, clasa a XI-a, Colegiul Național „A.T. Laurian” Botoșani (Odă (în metru antic))

- Mențiune: **Chelm Alexia-Petronela**, clasa a IX-a, Liceul „Grigore Antipa” Botoșani (Et si...)

- Mențiune: **Pușcașu Petru-Paul**, clasa a XI-a, Liceul „Alexandru cel Bun” Botoșani (La steaua)

- Mențiune: **Rotariu Marina-Bianca**, clasa a XII-a, Colegiul Național „A.T. Laurian” Botoșani (Floare albastră)

Această acțiune culturală a închis lista activităților dedicate Zilelor Eminescu 2023 la Botoșani.

SEZĂTORILE IERNII LA DÂNGENI

La câteva veacuri de când pe plaiurile scäldate de bătrâna apă a Jijiei s-a întemeiat mândru târg pe moșia **vrednicului și binecredinciosului hatman Dânga** – satul DÂNGENI, în a 25-a zi a lui făurar, la 2023 de ani de la Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, oameni harnici și pricepuți și-au propus să deschidă **LADA DE ZESTRE** a dângenienilor, lăsată moștenire din bătrâni.

După cum se știe, în luna februarie, în cășlegi, la sate se organizează șezătorile, care sunt manifestări culturale importante, mai ales prin readucerea în actualitate a vechilor obiceiuri și tradiții din comunitatea sătească.

O astfel de manifestare cultural-artistic-lucrative a avut loc și în localitatea Dângeni din județul Botoșani, la Căminul Cultural din localitate. Acțiunea culturală aflată la prima ediție și intitulată „Zestrea dângeneană” a avut ca parteneri organizatori Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani – manager Iustina Irimia, Primăria și Consiliul Local Dângeni – primar Claudiu Ilaș și Școala Gimnazială Nr. 1 Dângeni – director Alina Achițenei.

Această șezătoare a venit ca o necesitate a valorizării și reînvierii patrimoniului cultural și tradițional local, nu doar ca o amintire despre trecut, ci și din dorința noilor generații de a învăța despre tradițiile, obiceiurile și cultura comunității din care fac parte, la inițiativa referentului etnograf al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani – Daliana Bejan (cu rădăcini în comuna Dângeni) și a prof. Alina Măntăluță, de la Școala Gimnazială Nr. 1 Dângeni.

Șezătoarea de la Dângeni a fost deschisă de cuvântul primarului Claudiu Ilaș, moment urmat de prezentarea istoriei localității, făcută de către preotul Ioan Canciuc, și de omagiul adus scriitorului local Demostene Botez (Hulub, 1893-1973), de către Denisa-Nicola Măntăluță, solistă a Ansamblului folcloric din localitate, „Hora dângeneană”.

Gazdele, cadre didactice de la Școala Gimnazială Nr. 1 Dângeni, prof. Aurelian Dăscălescu și învă. Teodora Andrieș, au primit invitații cu pâine și sare, dar și cu bucate tradiționale, precum alivenci, ciucălăi, colaci, vârzări, turte coapte, floricele de porumb, care le-au amintit tuturor de gustul autentic al mâncărurilor tradiționale românești de odinioară.

Căminul Cultural din localitate, amenajat de sărbătoare, asemenea unei case tradiționale din zonă (la inițiativa înv. Dobrotă Georgeta), a primit oaspeți de seamă ai Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, și anume manager Iustina Irimia și referent etnograf Daliana Bejan, pe doctor în etnografie Angela Paveliuc-Olariu, echipa „10 pentru folclor” din Suceava și Ansamblul „Arcanul”, interpreta de muzică populară Simona Mazăre, precum și artiști colaboratori ai Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani: Ștefania Puiu, Elisabeta Șeremet, Știrbu Codruț, Teodora Grumeza.

Momentele artistice au fost susținute și de cadre didactice și elevi ai școlilor din localitate, precum și de către Ansamblul folcloric „Hora dângeneană”, instructor Ionel Petrișoru, coordonator Victor Tanasă.

Participanții la șezătoare au dorit să redea un crâmpci din viața satului de altădată, cu părinți, bunici și cadre didactice care i-au inițiat pe cei mici în arta cusutului, împletitului, torsului, croșetatului, depănatului și scărmanatului lânii. Pe lângă femeile și copiii care lucrau, elevi ai Școlii Populare de Artă Botoșani, secția sculptură, coordonați de meșterii populari Sonia și Marcel Apalaghiei, au expus și sculptat în timpul șezătorii diverse obiecte cu motive tradiționale autentice.

Această șezătoare a fost un moment cultural autentic din lumea satului, în care oameni harnici ca odinioară au cântat, au lucrat, au jucat zestrea, au spus poezii și au dansat așa cum făceau bunii și străbunii din această localitate, trăind în bună frăție și oferind multe învățăminte generațiilor viitoare.

Depănatul ghemelor de ață, dar și de povești, s-a încheiat cu un Bal al gospodarilor, organizat de către Primăria și Consiliul Local

Dângeni. Au participat familii de gospodari din localitate, încântați de o suită de frumoase jocuri populare ale Ansamblului din localitate „Hora dângeneană”, precum și de momente artistice ale solistelor acestui ansamblu, Denisa-Nicola Măntăluță și Maria-Denisa

Baitanciuc. Voia bună și distracția au fost întreținute pe parcursul serii de către fanfara din Vorona, coordonator Sergiu Dascălu.

Prof. **Alina Măntăluță**
Școala Gimnazială Nr. 1 Dângeni

meșterul popular GHEORGHE ȚUGUI

Daliana BEJAN
Referent etnografie

Meșterul popular Gheorghe Țugui vine dintr-un univers sacru al trecutului, un loc al locașurilor de cult, al tradițiilor, datinilor și obiceiurilor: satul Chiscovata, comuna Vorona, județul Botoșani.

Badea Ghiță, așa cum este cunoscut în comunitate, este fiul regretatului și cunoscutului meșter cu același nume, Gheorghe Țugui – fiind unul dintre oamenii locului care timp de o viață au fost preocupați de transmiterea și continuitatea formelor de reprezentare specifice zonei.

Gheorghe Țugui (Badea Ghiță) este Membru în Academia Artelor Tradiționale din România, datorită faptului că a prezentat dintotdeauna în creațiile sale arhaicul. Măștile specifice sărbătorilor de iarnă îi amintesc de copilărie, având în vedere că a învățat meșteșugul confecționării măștilor populare de la tatăl său. Prima mască a lui Gheorghe Țugui a fost confecționată chiar din pălăria tatălui, cu dinți din fasole, acum 50 de ani. Lucrează și în prezent și este convins de faptul că masca ne reprezintă pe noi, fiind o transpunere a binelui și a răului. Totodată, Badea Ghiță amintește că masca este un obiect cu multe secrete. Meșterul realizează măști bătrânești, măștile de pe timpuri, cu moșnegi, cu babe, cu coarne, căiuți, cărițe etc. Pașiunea pentru folclor, pentru datinile și obiceiurile populare îl determină pe Badea Ghiță să nu se abată de la autentic. Folosește resturi de la croitorie, canafuri (roșu, albastru, galben), cartoane pentru trasat, resturi de piele, ață, iar pentru dantură folosește fasole, fistic etc.

Gheorghe Țugui mărturisește că, în momentul în care confecționezi o mască, nimeni nu trebuie să știe cum arată aceasta, pentru că cel ce își pune o mască se simte, în forul său interior, transformat și în timpul cât o poartă, preia însușirile ființei pe care o reprezintă.

De-a lungul timpului, Badea Ghiță a coordonat multe ateliere în cadrul cărora au participat elevi de diferite vârste. Zestrea meleagurilor botoșănene a fost și este bogată, tot ceea ce trebuie să facem este să căutăm prin ea. Arhivele artei populare încep de la ai noștri. De la o vorbă cu Badea Ghiță, de la o vorbă cu bunica/bunicul într-o zi când mergi cu ei pe câmp, când afară plouă, iar bunica stă în casă și face tot felul de bunătăți. Darul lor de a povesti, bucuria și nostalgia anilor redată prin glasul bătrânilor/bunicilor reprezintă identitatea neamului nostru.

Datorită meșterului popular Gheorghe Țugui putem să ne cunoaștem trecutul. Trebuie să-l apreciem și să îi recunoaștem meritele pentru că nu a dat uitării obiceiurile, datinile, credințele românești. Și, după cum spune Badea Ghiță, să nu uităm că:

*„A mai rămas într-un ungher,
Un ac, un foarfece și-o ață.
Un moș cu mâinile de fier...
Ce dă culturii o nouă viață.”*

**(Gheorghe Țugui,
Vorona, Botoșani)**

Mărțișorul

Ediția a XIII-a

24-27 februarie 2023
Botoșani

Un eveniment așteptat nu doar de meșterii populari, ci și de comunitatea artistică din Botoșani. Mărțișorul înseamnă în primul rând speranță, revenire la viață, bucurie și culoare. Iar Târgul Mărțișorului – eveniment pe care Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, instituție publică de cultură aflată în subordinea Consiliului Județean Botoșani, îl organizează de treisprezece ediții – este un bun prilej pentru a lega împreună toate acestea.

În perioada 24-27 februarie 2023, pe Pietonalul Unirii din municipiul Botoșani s-a derulat ediția a XIII-a a Târgului Mărțișorului.

Deschiderea oficială a avut loc în compania oficialităților și a invitaților: președintele Consiliului Județean Botoșani – Doina Elena Federovici, viceprimarul Bogdan Buhăianu, directorul Direcției Județene pentru Cultură Botoșani – Dănuț Huțu, inspectorul de Arte în cadrul Inspectoratului Județean Școlar Botoșani – Diana Haralamb, părintele Gheorghe Grigorași, doctor în etnografie Angela Paveliuc Olariu, dar și a publicului care apreciază arta populară.

Tot vineri, în incinta Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani a avut loc vernisajul expoziției „Sărbătoare, credință, culoare”, despre care a vorbit părintele Gheorghe Grigorași. Lucrările expuse au aparținut pictorilor Alexa Marcel și Alexa Constantin, din Botoșani.

Un moment aparte l-a constituit lansarea catalogului Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale

Marcel Alexa

Constantin Alexa

Botoșani, „Mărțișorul – simbol al primăverii și al renașterii”, ce a fost prezentat de dr. în etnografie Angela Paveliuc Olariu. Cu același prilej, „ARTIS” – Trupa de Teatru a Școlii Populare de Arte din Dorohoi, coordonată de prof. Mirela Mihai, ne-a încântat cu o scenetă dedicată sosirii primăverii. Un scurt moment teatral prin care tinerii actori au încercat să introducă publicul prezent în lumea fără de vârstă a poveștilor și legendelor românești, distribuția fiind următoarea: **Anul** – David Romaniuc, Ana – Miruna Antochi; **Iarna** – Evelina Rogozneac; **Toamna** – Teodora Croitoriu; **Vara** – Mădălina Ionicescu; **Primăvara** – Jasmyrna Ștefănescu; **Martie** – Delia Dumitrăcel; **Aprilie** – Teodora Croitoriu; **Mai** – Mădălina Ionicescu; **Baba Dochia** – Evelina Rogozneac; **Nora Babei Dochia** – Adelina Bobeică; **Dragobete** – Fabian Zvorișteanu.

În cele 4 zile, respectiv întreaga perioadă de desfășurare a târgului, pe Pietonalul Unirii din Botoșani, 27 de participanți, meșteri populari și artizani din județele Botoșani și Suceava au fost vizitați la expozițiile cu vânzare de mărțișoare.

Participanți/ Meșteri populari:

Meșterii care au participat în cadrul celei de-a XIII-a ediții: ALEXA CONDRATOV Lidia și Marcel din Botoșani; APAȚIEI Cristina-Elena din Botoșani; BORȘ Mirela-Simona din Botoșani; BUJOREANU Simona-Ștefania din Botoșani; COCIAȘ Laura din Botoșani; COSMA Lucia din Oneaga, Botoșani; CREȚU Ștefan din Broscăuți, Botoșani; DOBRESENCIUC Veronica din Suceava; IRIMIA Bianca din Botoșani; ISTRATE Diana Georgiana din Vorniceni, Botoșani; LICEUL DE ARTĂ „Ștefan Luchian” Botoșani – Prof. coordonator DOLHESCU Genoveva; LICEUL TEHNOLOGIC TODIRENI – Prof. coordonator MIHALACHE Doina; LUCHIAN Liliana din Botoșani; MACOVEI Livia din Suceava; MATRAȘ Lucreția din Vorona, Botoșani; MAXIM Elena din Oneaga, Botoșani; OCHIANĂ Catinca din Avrămeni, Botoșani; SAUCIUC Aurora din Botoșani; SCUTELNICU Mihaela și Alexandru din Tudora, Botoșani; SILION Georgeta și Dumitru din Tocileni, Botoșani; TACIUC Anișoara din Botoșani; ȚIBICHI Ana din Botoșani; ȚIVLICĂ Elena din Botoșani; UNGUREANU Mihaela Dorina din Botoșani; VATAVU Olimpia din Botoșani; VIȘAN Larisa-Laura din Botoșani; Asociația IL GIROTONDO din Botoșani.

Daliana BEJAN
Referent etnografie

Festivalul-Concurs Național
de Muzică Ușoară Românească

MĂRȚIȘOR DOROHOIAN

Ediția a XXXIX-a

Dorohoi, 3-4 martie 2023
Sala Teatrului Dorohoi

Referent muzică,
prof. Mirel AZAMFIREI

Ajuns deja la a XXXIX-a ediție, Festivalul-Concurs „**MĂRȚIȘOR DOROHOIAN**” promovează în special muzica ușoară românească. În fiecare an, zeci de copii și tineri din țară, Republica Moldova și Ucraina interpretează și încântă, în același timp, publicul dorohoian. Începând cu localitățile și orașele județului Botoșani, apoi Suceava, Vaslui, Iași, Neamț, ajungând până în Argeș, Dâmbovița, Slobozia, dar și Mureș, Brașov și Sibiu – așadar, toate zonele țării sunt reprezentate, an de an, de către tineri talentați, la acest prestigios și longeviv festival. Este o ocazie bună pentru lansarea și afirmarea tinerelor voci, în vederea promovării lor în elita muzicii ușoare românești și internaționale.

Juriul a fost prezidat de către compozitorul Viorel Gavrilă, ceilalți membri fiind Oana Pușcașu, Alina Babiuc, Moshe Blanaru și Marcel Dupu. Datorită nivelului foarte bun al concurenților, juriul a hotărât să dubleze numărul premiilor.

Premianții au fost următorii:

TROFEUL – Visterniceanu Bogdana-Bianca, 15 ani, municipiul Bălți, Republica Moldova

– SECȚIUNEA 10-14 ANI:

PREMIUL I – Cracană Eric-Alexandru, 13 ani, Botoșani

PREMIUL I – Lazăr Luca-Lucian, 12 ani, Botoșani

PREMIUL AL II-LEA – Haidău Giulia-Elena, 12 ani, Iași

PREMIUL AL II-LEA – Stan-Muraru Maria, 12 ani, Botoșani

PREMIUL AL III-LEA – Gurici Daria-Elena, 11 ani, Iași

PREMIUL AL III-LEA – Șerban Aura-Maria, 12 ani, Constanța

MENTIUNE – Ilie Denisa Maria, 11 ani, com. Modelu, jud. Călărași

MENTIUNE – Rusu Teodora – Anamaria, 14 ani, Botoșani

PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI – Maxim Lavinia-Gabriela, 14 ani, sat Dancu, com Holboca, jud. Iași

PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI – Apostol Bianca-Cornelia, 13 ani, Dorohoi, jud. Botoșani

– SECȚIUNEA 15-30 ANI:

PREMIUL I – Cusîn Adelina-Dumitrița, 20 ani, Dorohoi, jud. Botoșani

PREMIUL I – Stoleru Samira-Maria, 15 ani, sat Barați, com. Mărgineni, jud. Bacău

PREMIUL AL II-LEA – Lupoe Alexandra-Maria, 18 ani, sat Smârdan, com. Smârdan, jud. Galați

PREMIUL AL II-LEA – Ungureanu Ana-Maria, 19 ani, sat Brehuiești, com. Vlădeni, jud. Botoșani

PREMIUL AL III-LEA – Chelariu Camelia-Maria, 18 ani, Botoșani

PREMIUL AL III-LEA – Cibotariu Karina-Ioana, 16 ani, loc. Brăteni, com. Dobârceni, jud. Botoșani

MENTIUNE – Spînache Ștefania-Eliza, 16 ani, Vaslui

MENTIUNE – Ștefan Teodor-Adrian, 17 ani, Dorohoi, jud. Botoșani

O DRAMĂ FAMILIALĂ

DE LA MIJLOCUL VEACULUI AL XIX-LEA

IOAN IAȚCU, muzeograf
Complexul Muzeal Național Moldova Iași

În 1849, din capitala Moldovei, gazeta politico-literară a lui Gheorghe Asachi anunța pe prima pagină următoarea știre: „O nenorocire crudă au certat casa D. Hatm. Anast. Bașotă, și învitează acea mai vie simpatie în toată soțietatea. Domnișoara Sofia, fiică mai june a acestui boeriu, de 16 ani, înzăstrată de o rară frumusață, abia sosită de la Viena unde căpătasă o creștere din cele mai îngrijitoare, se scalda în 4 Avgust la Petrești în

Prut. Dipărtându-se de la mumă-sa, ea au încăput în o bulbuare, deși știa a înota, totuși repeciunea apelor o acufundă precum și pe o femeie ce o însoțea, și pre fia acesteia ce se aruncă în râu spre a agiuta pe maică-sa. Aceste trei victime nu se putură afla decât a treia zi, trupul nenorocitei Sofiei, îmbălsămându-se, s-au transportat la Pomerla spre a se depune în mormântul de familie”.¹

¹ „Albina românească”, anul XXI, nr. 63, joi, 11 august 1849.

La Pomârla Dorohoiului, în ctitoria Bașoteștilor² destinată să îndeplinească rolul de necropolă familială, pe perețele de vest de sub cafasul bisericii se păstrează și astăzi singura pictură, care a fost executată în timpul vieții logofătului Anastasie Bașotă, și anume tabloul votiv. În scena compozițională sunt redată patru personaje provenind din această familie: brigadirul și cavalerul Ioan Bașotă cu soția sa, Ileana (născută Costaki Lățescu), părinții lui Anastasie; Sofia (fiica cea mică a logofătului ce a fost crescută de bunici); și, în final, logofătul și cavalerul Anastasie Bașotă (portret adăugat mai târziu, în 1891).

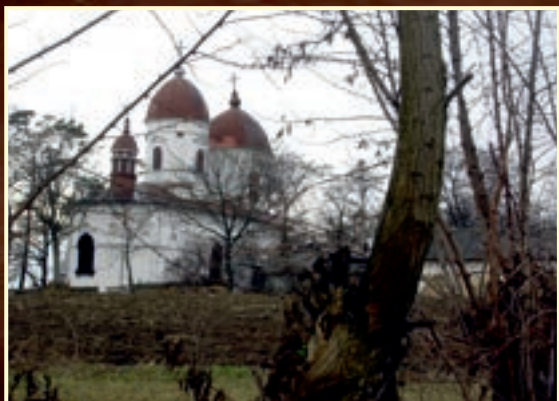
Fiica boierului poartă malacof (crinolină) din muselină de culoare roz, cu decolteu amplu, dreptunghiular, ce lasă umerii dezgoliți. Mânecele bufante sunt acoperite cu un șal verde. Coafura ei este conformă cu moda epocii, întrucât părul, ce urmează linia capului, este strâns la spate într-un mic coc, lăsând la vedere doar lobul urechii.

Sofia Bașotă s-a născut la 1832 și a murit – după cum spune și piatra de mormânt – la 4 august 1849. Așa cum am aflat din gazeta ieșeană, ea s-a înecat „prin imprudență la Prut”, pe când era „dusă la feredee”³ (adică la scaldat). La momentul realizării picturii fiica cea mică era demult moartă, iar în această situație

artistul a folosit drept model în realizarea chipului poate una din lucrările aflate în galeria portretelor de familie din cadrul micii „pinacotecii” disparată prin camerele conacului.

La Cucorăni, sat aflat la mică distanță de Botoșani, în perioada 1855-1856 s-a înălțat una dintre puținele ctitorii pe care Nastasachi Bașotă le-a făcut din temelie. Deși nu se menționează în pisanie ori în vreun alt document, credem că biserica cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh” a fost construită ca o jertfă venită din partea boierului. În conștiința îndureratului tată, ridicarea sfântului lăcaș marca cea șapte ani care se scurseseră de la dispariția mult iubitei copile⁴.

Așadar, botoșănenii ori turiștii ajunși pe aceste meleaguri, când vor călători spre Cucorăni, pentru experiențele de natură culinară, sunt îndemnați să-și arunce privirea spre stânga șoselei. Printre căsuțele și livezile satului vor putea distinge turla suplă a biseriței lui Bașotă, ce a fost ridicată de îndureratul boier, cel mai probabil, în memoria scumpei sale fiice. Iar pentru înțelegerea poveștii de mai sus, vizita la impozanta ctitorie din îndepărtata Pomârlă a Dorohoiului va da posibilitatea contemplării și admirării celor două puncte de mare interes: amenajarea funerară și portretul votiv.

Imagine de pe latura de nord a bisericii „Duminica Tuturor Sfinților” din Pomârla (foto autor).

Planul și elevația bisericii din Cucorăni; detaliu din tabloul votiv aflat în biserica „Pogorârea Sf. Duh”, Cucorăni (foto autor)

²Mihai Dim. Sturdza, *Marele logofăt și cavaler Anastase Bașotă*, în Mihai Dim. Sturdza (coord.), *Familiiile boierești din Moldova și Țara Românească. Enciclopedie istorică, genealogică și biografică*, vol. I, Abaza-Bogdan, Editura Simetria, București, 2004, p. 383.

³Gh. Ghibănescu, *Bașoteștii și Pomârla (studiu genealogic și istoric)*, Editura Casei Școalelor, Iași, 1929, p. 31.

⁴Ioan Iațcu, *Portetele logofătului și cavalerului Anastasie Bașotă*, în „Ioan Neculce” (Serie Nouă), XXIII, 2017, p. 271-272.

Ouă Închistrite

Daliana BEJAN

Referent etnografie

Ouăle închistrite și poveștile lor. Obiceiuri și tradiții, tehnici de lucru și semnificații, toate au fost dezvăluite în cadrul unui atelier mai puțin obișnuit. S-a întâmplat pe 5 aprilie 2023, când Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, instituție publică de cultură aflată în subordinea Consiliului Județean Botoșani, în colaborare cu Penitenciarul Botoșani, a organizat Atelierul de lucru „Ouă închistrite”.

Invitații speciali ai Atelierului au fost 14 persoane din cadrul Penitenciarului Botoșani. Împreună cu meștera populară Maria Ursulean,

participanții au închistrit ouă în tehnica numită *baia de culoare*.

În cadrul atelierului s-a vorbit despre Învierea Domnului și despre obiceiurile care se practică în preajma acestei sărbători. Pe parcursul activității au fost explicate motivele întâlnite pe ouă, precum coarnele berbecului, oala legată, grebla, ștergarul, floarea paștelui etc.

Participanții au fost încântați și interesați de aceste obiceiuri și tradiții. Unul dintre invitați a împărtășit celorlalți amintirile din propria copilărie legate de sărbătoarea Paștilor, când închistrea ouă cu chișița, care pe atunci avea vârful din păr de cal.

FESTIVALUL-CONCURS DE OUĂ ÎNCONDEIATE

18 martie 2023,
Ediția a VII-a, Rogojești, Botoșani

Sâmbătă, 18 martie 2023, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, în colaborare cu Parohia „Nașterea Maicii Domnului” Rogojești – preot paroh Ioan Flaviu Rus, a organizat cea de-a VII-a ediție a Festivalului – Concurs de Ouă Încondeiate, ce s-a desfășurat în interiorul Casei Praznicale din Rogojești.

În cadrul acestei activități au fost prezenți 60 de meșteri populari, adulți și copii, din Suceava, Ciocănești, Pojorâta, Brodina, Rădăuți, Vatra Moldoviței, Dorna Candrenilor, Poiana Stampei, Ulma, Vlădeni (Botoșani), Bucecea, Rogojești etc., cât și elevi însoțiți de profesori și coordonatori a patru unități de învățământ, respectiv Școala Gimnazială Nr. 1 Vlădeni – director prof. coordonator Podariu Onica Daniela, Școala Populară de Arte „George Enescu” Botoșani (Bucecea) – prof. coordonator Ursulean Maria, Școala Gimnazială Ciocănești – director prof. coordonator Samson Claudia Angela și Colegiul Național „Mihai Eminescu”

din Suceava – prof. coordonator Nistor Celica Iuliana.

În cadrul Festivalul – Concurs de Ouă Încondeiate au fost stabilite trei categorii de jurizare, astfel: secțiunea Adulți, secțiunea Copii 10-18 ani și secțiunea „Coșului pascal”. În perioada jurizării cei prezenți au asistat la un moment susținut de Corul „Haris” al Seminarului Teologic „Sfântul Ioan Iacob” Dorohoi, totodată având loc și o activitate de informare și educare preventivă din cadrul campaniei „Un cămin sigur pentru copilul tău”, prezentată de Inspectoratul pentru Situații de Urgență, Botoșani.

Timp de două ore și jumătate, participanții s-au ocupat de înfrumusețarea prin vopsire și închistrare a oului pascal, care este un substitut al divinității primordiale. În cadrul acestei ediții, juriul a ales ca fiecare participant să-și însemneze pe ou numele Sfântului Chiril, care este sărbătorit în calendarul ortodox pe data de 18 martie.

Daliana BEJAN
Referent etnografie

Laureații ediției din anul 2023 au fost:

a. Secțiunea copii 10-18 ani:

Premiul I – Bîlbă Maria – Georgiana din Rogojești, Botoșani;
Premiul I – Horomnia Miruna Elena din Vlădeni, Botoșani;
Premiul al II-lea – Lupăiescu Crina Maria, Suceava;
Premiul al II-lea – Pînzaru Elena Mihaela, Suceava;
Premiul al III-lea – Coslac Mădălina din Rogojești, Botoșani;
Premiul al III-lea – Muraru Elena, Huțani, Botoșani;
Mențiune – Ceucă Ecaterina, Suceava;
Mențiune – Huțu Sofia din Bucecea, Botoșani;
Mențiune – Borgovan Iulia din Ciocănești, Suceava;
Mențiune – Constantineanu Delia Maria, Brehuiești, Botoșani;
Mențiune – Mudrac Medeea, Rogojești, Botoșani;
Mențiune – Gorgan Ioana, Măgura, Suceava;
Mențiune – Chiș Anna, Bucecea, Botoșani.

b. Secțiunea adulți:

Trofeul „Ouă Încondeiate Rogojești” –
Semeniuc Viorica din Moldovița, Suceava;
Premiul I – Buhalo Elena din Paltinu, Suceava;
Premiul I – Gorban Maria, Măgura, Suceava;
Premiul al II-lea – Iasinovschi Petronela, Paltinu, Suceava;
Premiul al II-lea – Boiciuc Rodica din Bălcăuți, Suceava;
Premiul al III-lea – Cozmaciuc Raluca Minodora,
Valea Putnei, Suceava;
Premiul al III-lea – Omania Vasilina, Falcău, Suceava;
Mențiune – Giuraniuc Rodica, Rogojești, Botoșani;
Mențiune – Bohaiciuc Elena, Rogojești, Botoșani;
Mențiune – Tun Sofia, Bucecea, Botoșani;
Mențiune – Țîmpău Rozina, Ciocănești, Suceava;
Mențiune – Ciuvercă Aurelia, Paltinu, Suceava;
Mențiune – Fundiur Victoria, Rădăuți, Suceava.

c. Secțiunea „Coșul pascal” – secțiune adulți

Premiul I
Todașcă Elena, Poiana Stampei, Suceava;

Premiul al II-lea
Omania Paula, Falcău, Suceava;

Premiul al III-lea
Candrea Minorica, Floreni, Suceava.

spectacolul
MĂRUNȚICA

Publicul iubitor de muzică și tradiție a avut ocazia de a viziona pe data de 4 martie 2023, la Casa Tinerețului din Botoșani, începând cu ora 17:00, un spectacol dedicat lansării albumului de debut „Mărunțica” al tinerei Teodora Grumeza. Concertul de natură caritabilă a fost un bun prilej de întâlnire a unora dintre artiștii actuali ai muzicii populare românești cu tineri la început de drum din diverse zone ale județului Botoșani și nu numai.

În ziua în care a celebrat vârsta majoratului, Teodora a decis să marcheze și un important pas în dezvoltarea sa profesională, și anume realizarea unui Compact Disc, organizând un spectacol în care artiștii au urcat pe scenă în ordinea în care au și apărut în calea tinerei de-a lungul timpului. Astfel, pe scenă au evoluat artiști cu renume, printre care și Elena Mândrescu, Petronela Rusu, Brândușa-Covalciuc Ciobanu, Alina Huțu, Constantin Petrescu, Mihai Cotos (Suceava), Loredana

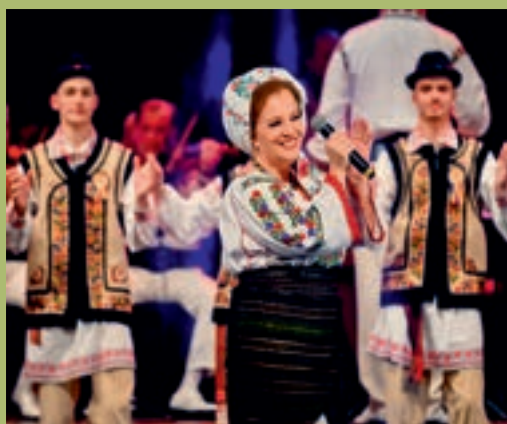
Călin, Iustina Irimia-Cenușă și Dan Doboș. Din rândul micilor interpreți au fost aleși unii dintre cei mai apropiați colegi de generație ai Mărunțicăi: Elisabeta Șeremet, Teodor Gireadă, Maria Tucan (Târgu Frumos), Denisa Tudoran (Iași), Ana-Maria Zvîncă, Codruț Știrbu și Roberta Buzurin (județul Olt). În prezentarea fiecărui artist, Elisabeta Șeremet, gazda spectacolului, a evidențiat legătura fiecăruia cu Teodora, iar spectacolul a căpătat imaginea unei povești care a captivat și emoționat publicul venit din diverse județe ale țării.

Punctul culminant al spectacolului a fost momentul în care Teodora, alături de sora sa mai mică, Ilinca Grumeza, a interpretat un colaj de muzică de petrecere, astfel că acest

moment a întreținut atmosfera vie a spectacolului și a făcut publicul să vibreze pe ritmurile muzicii.

Originară din Hârlău, artista a ales să aibă alături Ansamblul de dansatori „Sârba cu Năframă” al Casei de Cultură din orașul natal, ansamblu aflat în directă atenție a domnului director Adrian Băhnăreanu și a coregrafei Mădălina Lungu. Un alt vis a prins realitate atunci când Teodora a reușit să obțină un parteneriat media cu Radio Iași, datorită directorului Nicolae Tomescu, dar și a realizatorului Bogdan Zlei.

În mod cert, de la eveniment nu a putut lipsi nici orchestra populară alături de care Teodora Grumeza a crescut încă de la o vârstă fragedă. Orchestra Populară „Rapsozii Botoșanilor-

Ioan Cobâlă” (manager Dan Doboș, dirijor Ion Oloieru) a participat activ atât la realizarea albumului discografic, cât și la realizarea spectacolului. Din culisele spectacolului, Mărunțica ne povestește că munca orchestrei a fost imensă, instrumentiștii repetând melodiile ce au fost interpretate în concert începând din ianuarie. Materialul discografic conține 14 piese, unele fiind lăsate în lada de zestre a tinerei de către regretatul Maestru Dirijor Ioan Cobâlă, nume de referință în cultura botoșăneană, altele fiind culese din culegeri de folclor și mai apoi orchestrate de dirijorul Ion Oloieru.

„Mă bucur că am reușit ca, prin darul primit de la Dumnezeu, să bucur și alte inimi aflate în situații de grea încercare. Am decis ca acest eveniment să aibă natură caritabilă, fiind sprijinită în această privință și de către părinții mei. Datorită Asociației Grup Civic-Daniel Cășlariu ideea noastră a prins contur. Pentru mine acest eveniment a fost

o binecuvântare, iar organizarea lui a fost un pas către maturizare în care am conștientizat că într-o lume în care oamenii aspiră la valori, există atât frumos cât și mai puțin frumos. Sunt recunoscătoare pentru fiecare moment petrecut alături de colegi și mentori, în culise, dar și alături de public, pe scenă. De fiecare dată când îmi amintesc această experiență sunt cuprinsă de același val de emoții care cu siguranță va persista în timp”.

În prezent, Teodora Grumeza este elevă a Liceului de Artă „Ștefan Luchian” din Botoșani, iar începând din anul 2022 este și colaborator al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani. Momentele din spectacolul de lansare a albumului discografic „Mărunțica” sunt disponibile și pe rețelele de socializare, fiind accesibile celor ce îndrăgesc muzica populară.

Iustina IRIMIA-CENUȘĂ

FESTIVALUL CONCURS CORAL DE MUZICĂ SACRĂ

EDIȚIA A IV-A

SÂMBĂȚĂ,
25 MARTIE 2023,
BOTOȘANI,
HOTEL RAPSODIA,
SALA „MIHAI EMINESCU”

Referent muzică,
prof. **Mirel AZAMFIREI**

In data de 25 martie a avut loc cea de a IV-a ediție a Festivalului-Concurs Coral de Muzică Sacră. Juriul i-a avut în componență pe Părintele Profesor Daniel Dascălu, Gabriel-Constantin Graur, președintele juriului fiind Colonel Doctor Cornel Ignat, șeful Muzicii Militare a Statului Major al Forțelor Navale Române, dirijorul Fanfarei Marinei Militare.

Premiile festivalului au fost împărțite astfel:

- **TROFEUL FESTIVALULUI** - Corala „Universitas”, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, Dirijor - Semeniuc Alexandru

- **SECȚIUNEA A - LICEE DE ARTĂ, SEMINARIILE TEOLOGICE, CONSERVATOARE DE MUZICĂ:**

- **PREMIUL I** - Corul „Belcanto”, Școala de Arte „Eugeniu Coca” Soroca, Republica Moldova

- **PREMIUL AL II-LEA** - Corul „Gymnasium”, Liceul Vocațional de Muzică „Tudor Ciortea” Brașov, Dirijor - prof. dr. Greavu Elena-Laura

- **PREMIUL AL III-LEA** - Corul „Fantezia”, Școala de Arte Glodeni, Republica Moldova, Dirijor - Grab Olga

- **MENTIUNE** - Corul „Filotheos”, Seminarul Teologic „Sf. Gheorghe”, Botoșani, Dirijor - prof. Gheorghe Bulboacă

- **PREMIUL SPECIAL AL JURIIULUI** - Corul de copii al Liceului de Artă „Ștefan Luchian” Botoșani, Dirijor - Gabriela Zăiceanu

- **SECȚIUNEA B - CORURI PE 1-2 VOCI:**

- **PREMIUL I** - Corul de copii „Axios” Orhei, Republica Moldova, Dirijor - Usatîi Anghelina

- **PREMIUL AL II-LEA** - Corul de copii al Parohiei „Sfântul Ioan Botezătorul” Botoșani, Dirijor - prof. Gheorghe Bulboacă

- **PREMIUL AL III-LEA** - Corul „Sf. Ierarh Nicolae” Botoșani, Dirijor - Azamfirei Gabriel

- **MENTIUNE** - Corul cadrelor didactice al Liceului tehnologic Vorona, județul Botoșani, Dirijor - Amăricăi Andreea-Gabriela

- **PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI** - Corul misionar al Parohiei „Sfântul Ioan Botezătorul” Botoșani, Dirijor - prof. Gheorghe Bulboacă

- **SECȚIUNEA C - CORURI PE 3-4 VOCI:**

- **PREMIUL I** - Corul „Balada”, sat Măgdăcești, r. Criuleni, Republica Moldova, Dirijor - Diana Maxim-Ciutac

- **PREMIUL AL II-LEA** - Corul Orantis, Palatul de Cultură Soroca, Republica Moldova, Dirijor - Chițan Veronica

- **PREMIUL AL III-LEA** - Corala „Fantasia”, CJCPCT Vaslui, Dirijor - prof. Vasile Negură

- **MENTIUNE** - Corul „Armonia”, Orașul Florești, Republica Moldova, Dirijor - Vizitiu Maria

- **PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI** - Corul „Crai Nou”, Școala de muzică Drochia, Republica Moldova, Dirijor - Granevschi Olga

- **PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI** - Ansamblul vocal „Cimpoieșul”, Casa raională de cultură Glodeni, Republica Moldova, Dirijor - Iațco Mariana

- **PREMIUL PENTRU PROMOVAREA TRADIȚIEI MUZICALE ROMÂNEȘTI** - Corul Gospodarilor, regiunea Cernăuți, com. Voloca, Ucraina, Dirijor - Marius Ursuleac

- **SECȚIUNEA D - CREAȚIE:**

- **PREMIUL PENTRU CREAȚIE** - Alexandru Semeniuc, Țibeni, județul Suceava

Daliana BEJAN
Referent etnografie

Comunitatea din Vlădeni s-a reunit, pe 5 aprilie 2023, la Atelierul de închistrit ouă.

Ouă închistrite

Doamnele care activează în cadrul cursului de cusut organizat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani au fost așteptate și întâmpinate, de către director Daniela Onica Podariu, cu turte coapte și zacuscă. Atmosfera aparte a fost întregită de mămicile dornice și iubitoare de frumos, care au venit la atelier însoțite de copii.

A fost o întâlnire de suflet, frumoasă, pe care nimeni nu o va uita prea repede, având în vedere vremea (viscol, drumurile blocate) care ne-a creat câteva emoții. Însă când îți propui ceva, în anumite situații, nimeni și nimic nu îți poate sta în cale.

Timp de aproape trei ore s-a vorbit despre obiceiurile din preajma sărbătorii Învierii Domnului și s-au închistrit ouă. Amintindu-ne de faptul că, în mitologia românească, originea oului roșu se raportează la cea dintâi comemorare a Patimilor și Învierii Domnului Iisus Hristos, constituind simboluri creștine cu o multitudine de legende și practici mitico-magico-simbolice. Totodată, toate aceste activități ne (re)amintesc de frumusețea simplității de altădată.

ATELIER DE LUCRU

Vlădeni, 5 aprilie 2023

Inspiratoarea figurilor îngeresti

În imagini dezvăluite
după 80 de ani

Florentina Toniță

Botoșaniul deține tezaure inestimabile, dar și locuri care încă ne oferă povești, istorii, întâmplări. Prea puțin cunoscute, de prea puțini aflate.

Ipoteștii sunt, dincolo de sigiliul eminescian pe care îl poartă, un tărâm încă nu pe deplin cunoscut, încă nu pe deplin explorat și exploatat, nu doar din punct de vedere turistic, ci și istoriografic. Construit în jurul Casei

Memoriale Mihai Eminescu, unde poetul a copilărit, complexul de la Ipotești reprezintă un adevărat tezaur. Astfel, pe lângă casa dedicată memoriei Poetului (casă distrusă, refăcută, din nou distrusă și ridicată după planuri originale), cele două biserici impresionează și astăzi. Este vorba despre Biserica satului Ipotești, cu hramul Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, dar și Biserișoara familiei Eminovici

(construită pe la anii 1800), cele două locașuri fiind aproape lipite unul de altul, fiind „legate” parcă de mormintele părinților și ale fraților lui Eminescu.

Avem așadar un Ipotești cu două biserici, o casă memorială, un muzeu, o bibliotecă națională, un lac plin de poezie, pe care „nuferi galbeni îl încarcă”. Și picturi nemaîntâlnite, cu personaje al căror destin a cotit imprevizibil pe cărări duhovnicești.

De Biserica din Ipotești se leagă, așadar, nu doar numele lui Eminescu. Vorbim despre implicarea certă în construcția locașului a doi mari oameni de cultură: scriitorul Cezar Petrescu și istoricul Nicolae Iorga. De asemenea, unicitatea bisericii a fost dată prin pictura neobișnuită, realizată de Petru Remus Troteanu, alături de tânăra artistă absolventă de Belle Arte, la acea vreme Virginia Constantinescu. Despre care s-a spus că ar fi chiar „Inspiratoarea figurilor îngerești” din pictura bisericii.

Cea care la scurt timp avea să se călugărească, devenind maica Veronica Constantinescu, mai târziu stareță a Mănăstirii Agapia.

„INSPIRATOAREA FIGURILOR ÎNGEREȘTI”

În 1939, când Petru Remus Troteanu picta biserica de la Ipotești, Virginia Constantinescu avea 27 de ani. Se născuse în Trușești, județul Botoșani, la 25 ianuarie 1912. Absolvisese de trei ani Academia de Arte Frumoase din Iași, unde pictorul botoșănean îi fusese profesor. De altfel, încă din timpul studenției participă cu lucrări la o expoziție a tinerilor artiști și pictează decorurile pentru un spectacol de teatru cu tematică religioasă. La Academia de Arte Frumoase din Iași studiasse, pe lângă Petru Remus Troteanu, și cu Nicolae Tonitza sau Octav Băncilă.

Imediat după absolvirea Academiei ieșene, Virginia Constantinescu a activat ca profesoară de desen la un liceu industrial din Iași. În 1939 s-a

alăturat profesorului său Petru Remus Troteanu, pentru a picta biserica lui Mihai Eminescu de la Ipotești. După finalizarea bisericii de la Ipotești, în anul 1940, a organizat o școală de pictură pentru călugărițele de la Mănăstirea Văratec, unde artista se și călugărește, în același an, primind numele Veronica.

Pentru cultura și aptitudinile sale organizatorice, aflăm de la Adrian Nicolae Petcu într-un articol din Ziarul Lumina, după 1946 a fost remarcată de mitropolitul Justinian Marina. Din aceste motive, în 1949, patriarhul Justinian a numit-o stareță a Mănăstirii Agapia și directoare a seminarului monahal care se organizase în acest așezământ. „Cu toate șicanele agenților Securității și greutățile provo-

cate de autoritățile locale, timp de un deceniu, maica Veronica a reușit să conducă și să păstreze unitatea viețuirii monahale în așezământul de la Agapia, având permanent sprijinul patriarhului Justinian și al mitropolitului Sebastian Rusan al Moldovei, după cum se poate vedea în fotografia de epocă. În contextul aplicării decretului 410, în 1960, maica Veronica a fost exclusă din monahism și trimisă la domiciliul părinților săi, unde a continuat să picteze diferite teme. A rămas cu inima în viețuirea monahală, mai ales atunci când executa diferite picturi religioase murale, pe lemn, sau chiar renovări de biserici”, scrie cercetătorul Adrian Nicolae Petcu.

Mai târziu se întoarce în Târgu Neamț, de unde ulterior va pleca spre Humulești. Aici pictează biserica, în 1960, cu ocazia restaurării.

Se stinge din viață în ziua de 16 mai 2004. Este înmormântată în cimitirul Mănăstirii Agapia.

DE LA VIRGINIA LA VERONICA, ÎN IMAGINI DEZVĂLUIE DUPĂ 80 DE ANI

Urmașii maicii Veronica Constantinescu (prin strănepotul Andrei Vechiu) sunt cei care, astăzi, ne încredințează imagini pe care artista devenită apoi stareța de la Agapia le-a păstrat cu sfințenie zeci de ani: sunt secvențe din Ipoteștii anilor 39-40, de la finalul construcției bisericii și chiar de la sfințirea lăcașului de cult. De consemnat, de asemenea, că fotografiile încredințate de către familia Maicii Veronica sunt diferențiate printr-un detaliu. O parte sunt însemnate prin „Clișeu Virg. Constantinescu/Pictor”, fapt care certifică faptul că sunt făcute în anul 1939, când tânăra artistă nu se călugărise încă. Celelalte nu conțin acest detaliu, posibil o dovadă că Maica, deja călugărită la Mănăstirea Văratec, nu a mai participat la sfințirea de la Ipotești, însă a dorit să primească imagini, pe care apoi le-a păstrat în arhiva personală.

Târgul Meșterilor Populari

Ediția a XVI-a,
21-23 aprilie 2023, Botoșani

In perioada 21-23 aprilie 2023, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, instituție publică de cultură, aflată în subordinea Consiliului Județean Botoșani, cu sprijinul Primăriei Municipiului Botoșani, a organizat *Târgul Meșterilor Populari*, care s-a desfășurat pe Pietonalul Unirii din Botoșani.

Timp de trei zile, botoșănenii și oamenii iubitori de frumos s-au bucurat de prezența celor aproape 80 de meșteri populari, artizani și producători locali din 10 județe ale țării, după cum urmează: Botoșani, Suceava, Iași, Vaslui, Harghita, Argeș, Vâlcea, Mureș, Mara-

mureș și Prahova. Participanții și-au amenajat corturile sub forma unor expoziții de meșteșuguri tradiționale, regăsindu-se meșteșugul țesutului și cusutului, portul popular, meșteșugul încondeierii ouălor, meșteșugul sculpturii în lemn, pictură de icoane pe sticlă și lemn, prelucrarea pieilor și blănurilor, ceramică, dantelă frivolite, prelucrarea sticlei decorative tradiționale, turtă dulce, apicultură, Cozonacul Domnesc etc.

În cadrul târgului au funcționat și ateliere demonstrative, precum atelierul de modelare a lutului susținut în ziua de 22 aprilie de meșterul popular Bîscu Ion din Horezu, județul

Vâlcea, care și-a adus de acasă roata olarului pentru a bucura vizitatorii și oamenii iubitori de frumos, dar și un atelier de sticlărie decorativă tradițională. Demonstrațiile din cadrul celui de-al doilea atelier au fost susținute de către meșterul sticlar Alexandru Rotar, din Târgu Mureș, județul Mureș, în toate cele trei zile de târg. De asemenea, meșterele populare care se ocupă de meșteșugul încondeierii ouălor au venit însoțite de elevi. Meștera Celica Iuliana Nistor, din Rogojești, Botoșani, a venit cu Maria Bîlbă, tot din Rogojești, Botoșani. Iar meștera Maria Ursulean, din Bucecea, a venit însoțită de câțiva elevi de la Școala Populară de Arte „George Enescu” Botoșani, filiala Bucecea, secția de ouă încondeiate. În ziua de 21 aprilie, tânăra

Larisa Borșeri din Deleni, județul Iași, membră a grupului coordonat de meștera populară Zamfira Boboc, din Slobozia, Iași, „Meșteșuguri și Artă Culinară Tradițională din Casa Bunicilor”, ne-a cântat și încântat cu două melodii.

Participanți din cadrul celei de-a XVI-a ediții a Târgului Meșterilor Populari:

Acasandrei Valentina – Iași; *Aiacoboaie Mihaela și Viorel* – Ibănești, Botoșani; *Alexa Condratov Lidia și Marcel* – Botoșani; *Alexa Constantin* – Botoșani; *Andronic Vera* – Mănăstirea Humorului, Suceava; *Apalaghiea Sonica și Maricel* – Hulub, Botoșani; *Asociația IlGirotondo* – Botoșani; *Atasiei Irina* – Iași; *Bejinari Maricica și Florin* – Rădăuți, Suceava;

Bîlbă Maria – Rogojești, Botoșani; *Bîscu Ion* – Horezu, Vâlcea; *Boboc Zamfira* – Slobozia, Iași; *Bujoreanu Simona-Ștefania* – Botoșani; *Cârstea Georgeta* – Bascov, Argeș; *Cioroba Gînu* – Prahova; *Ciubotărița Emilia și Constantin* – Joldești, Botoșani; *Cobălă Litizia* – Adășeni, Botoșani; *Cojocariu Aurica* – Mihai Viteazu, Botoșani; *Cozmîncă Silvia* – Iași; *Cozonacul Domnesc* – Botoșani; *Cramariuc Constantin-Florin* – Șcheia, Suceava; *Cumpăratu Carmen* – Iași; *Dobreseniuc Veronica* – Suceava; *Fălcoianu Cătălina* – prof. coordonator Seminarul Teologic „Sf. Gheorghe” și Palatul

Copiilor Botoșani; *Gavriliu Cristian* – Suceava; *Grunzu Ana* – Tomești, Iași; *Gușatu Iordan* – Bobeni, Vâlcea; *Hojbotă Adriana Maria* – Mănăstirea Humorului, Suceava; *Hojbotă Veronica* – Mănăstirea Humorului, Suceava; *Iacinschi Eusebiu Mihai și Iacinschi Mihaela*, *Iano Jozsef* – Sfântu Gheorghe, Covasna; *Ioan Ilioaia* – Ruginoasa, Iași; *Irimia Bianca* – Botoșani; *Ivănușcă Maria Daniela și Vasile* – Iurești, Botoșani; *Kovacs Istvan* – Sfântu Gheorghe, Covasna; *Leuciuc Oresia* – Rădăuți, Suceava; *Maței Corneliu* – Dorohoi, Botoșani; *Matei Ana și Neculai* – Iași; *Matei Bleda*

Adriana – Baia Mare, Maramureș; *Matei Camelia* – Adășeni, Botoșani; *Matraș Valentin* – Vorona, Botoșani; *Moldovan Virgil* – Mănăstirea Humorului, Suceava; *Molnos Iuliana și Jozsef* – Corund, Harghita; *Neamțu Vasile* – Mănăstirea Humorului, Suceava; *Nistor Celica Iuliana* – Rogojești, Botoșani; *Onu Nicolae Andrei* – Bascov, Argeș; *Pașaniuc Irina și Sorin* – Iași; *Pavăl Emanuela* – Plopeni, Suceava; *Pr. Ioniță Vasile* – Dumbrăveni, Suceava; *Radu Costel* – Prahova; *Robu Negru Domnica* – Iași; *Romila Angela* – Iași; *Rotar Mariana și Alexandru Ioan* – Târgu Mureș, Mureș; *Săhlean Liviu-Frasin*, Suceava; *Silion Georgeta și Dumitru* – Tocileni, Botoșani; *Țîrliman Elena* – Ibănești, Botoșani; *Toader Ignătescu* – Suceava; *Tofan Mariana și Mircea* – Huși, Vaslui; *Tudose Luminița* – Iași; *Tun Sofia* – Bucecea, Botoșani; *Ursulean Maria* – Bucecea, Botoșani; *Vatavu Olimpia* – Botoșani; *Zaharie Cristi* – Botoșani; *Zoițanu Maria* – Mihai Viteazu, Botoșani.

Daliana BEJAN
Referent etnografie

CÂNTECUL ȘI VIAȚA

Celinei Gherghelaș

Celina Gherghelaș s-a născut pe data de 11 iunie 1957, în localitatea Gherăești, județul Neamț. În satul Gherăeștii Noi și-a petrecut copilăria care, din păcate, nu a fost una prea fericită. La vârsta de opt ani a rămas orfană de mamă, dar datorită bunicii și mătușii sale, sora mamei, a depășit momente grele care au apăsat peste vârsta fra-

gedă. A terminat cele opt clase în satul Gherăești, iar la vârsta de 16 ani a plecat la București în căutarea unui loc de muncă. A reușit să se angajeze, iar în paralel a început colaborarea cu ansamblul de la întreprinderea la care activa. La scurt timp, cam după două luni, undeva prin anul 1975, Celina Gherghelaș a obținut locul I pe sectoare, în București, la *Cântarea*

României. Își amintește și azi că a interpretat două cântece din repertoriul Laurei Lavric: „Badea-l meu e moldovean” și „Pentru bade ce mi-i drag”. Avea 19 ani când s-a căsătorit. După ce a născut cel de-al doilea copil, a venit cu întreaga familie la Botoșani, soțul fiind din această zonă.

În anul 1992 a absolvit Școala Populară de Arte din Botoșani, sub directa îndrumare a Mariei Tronciu. În același an a participat și la Festivalul „Steaua Litoralului” de la Constanța. Timp de 15 ani a colaborat cu ansamblul „Datina”, sub bagheta dirijorului Constantin Lupu.

De-a lungul timpului a lansat un CD intitulat „Scripcaraș cu strună bună”, cât și alte numeroase melodii, precum „Hora moldovenilor”, „Floare albă din grădină”, „Lumea nu-mi dă pace”, „Când eram la mama fată”, „Pe toloaca satului”, „M-a prins dor de badea iară”, „Jucați sârba, măi băieți”, „Asta-i hora mare” ș.a. Prin prezența elegantă și glasul de o rezonanță aparte,

reușește să bucure oamenii iubitori de folclor și frumos. Apreciază și promovează meșteșugurile artei populare. Stativele (războiul de țesut) îi amintesc de bunica, de la care a deprins cu drag acest meșteșug. Doamna Celina spune cu mândrie că a prins toate îndeletnicirile femeii de altădată: știe să țese, să coase, să croșeteze – îndeletniciri pe care le-a transmis și fetelor sale. Artista Celina Gherghelaș se consideră o femeie împlinită, fiind binecuvântată de Dumnezeu cu patru copii și opt nepoți.

Din luna septembrie a anului 2022, alături de Celina Gherghelaș, la Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani s-a organizat un curs de cusut cămăși tradiționale. În cadrul întâlnirilor se coase, dar mai ales se deapănă amintiri din vremurile de demult.

Daliana BEJAN
Referent etnografie

MIHAI CHELĂRESCU

Folclor Coregrafic din Vorona

Culegere și transcriere coregrafică:
MIHAI CHELĂRESCU

Culegere și transcriere muzicală:

CONSTANTIN LUPU

VLĂDUȚ CHELĂRESCU

ALIN CONSTANTIN CHELĂRESCU

*Moștenim din bătrâni atâtea comori
Și-i păcat să le pierdem sub zare,
Că-s eterne acestea prin anii trecători,
Cum eternă-i prin valuri o mare.*

*Și dacă am ști să le ducem către alții
Nealterate, așa cum sunt ele,
Ne-ar păzi mai cu grijă Carpații
În drumu-ne către stele.*

Prof. Mircea Juncănanu

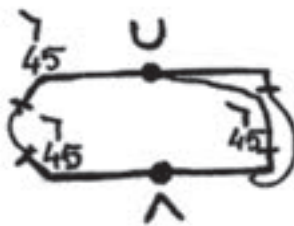
JOCURI POPULARE

Una dintre formulele formației
de dansuri populare mixte
a Căminului Cultural Vorona

Materialul coregrafic este prezentat în sistemul de notare a mișcării elaborat de serviciul de coregrafie al Institutului de cercetări etnologice și dialectologice București, autori fiind Theodor Vasilescu și Sever Tita

HORA DIN BĂTRÂNI

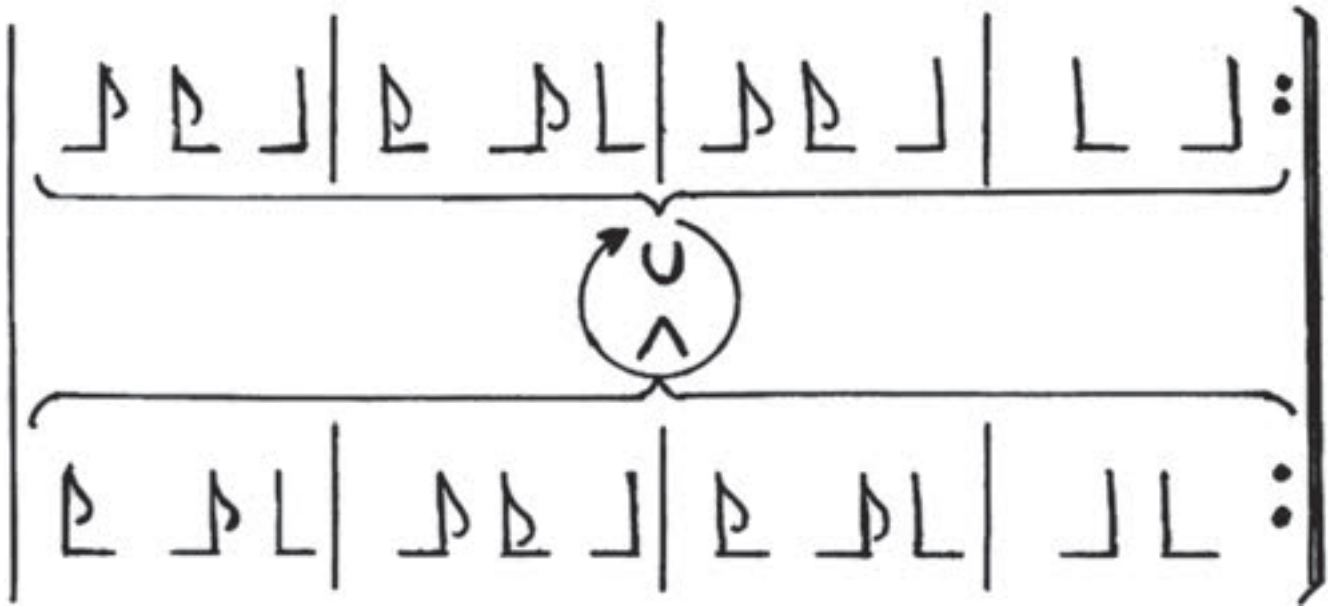
Handwritten musical notation for the first system, consisting of two staves:

- Top Staff:** Labeled with a 'U' on the left and a '4x' on the right. It contains four measures of music with notes and stems, and small circular symbols above the first three measures.
- Bottom Staff:** Labeled with a '^' on the left. It contains four measures of music with notes and stems, and a '2/4' time signature on the left.

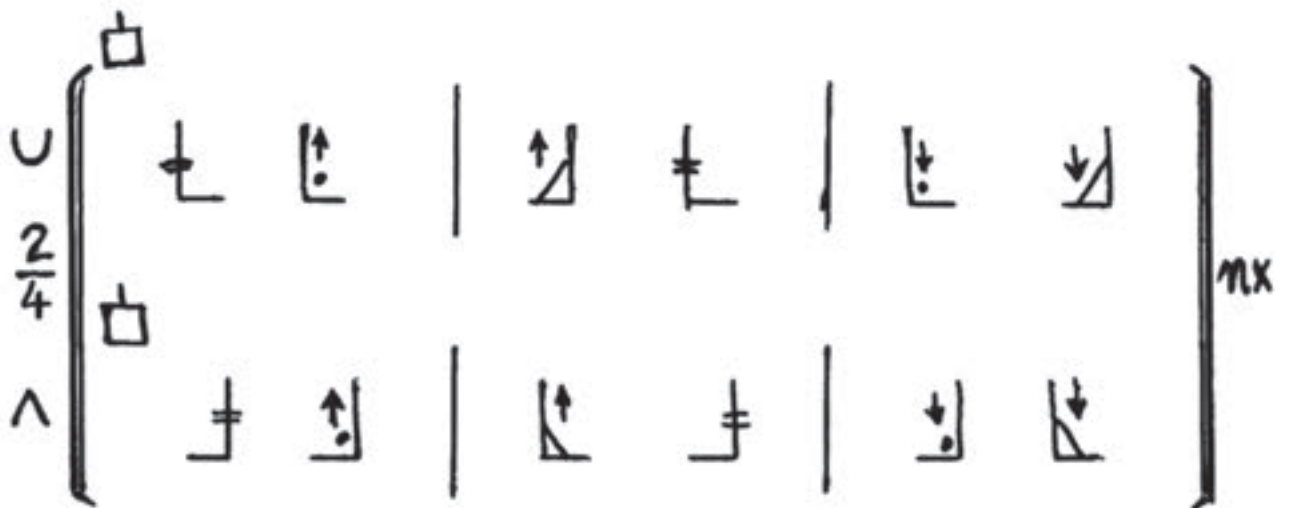
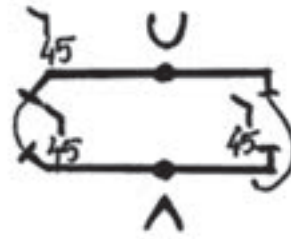
Handwritten musical notation for the second system, consisting of two staves:

- Top Staff:** Labeled with a 'U' on the left. It contains four measures of music with notes and stems, and a small square symbol above the first measure.
- Bottom Staff:** Labeled with a '^' on the left. It contains four measures of music with notes and stems, and a small square symbol above the first measure.

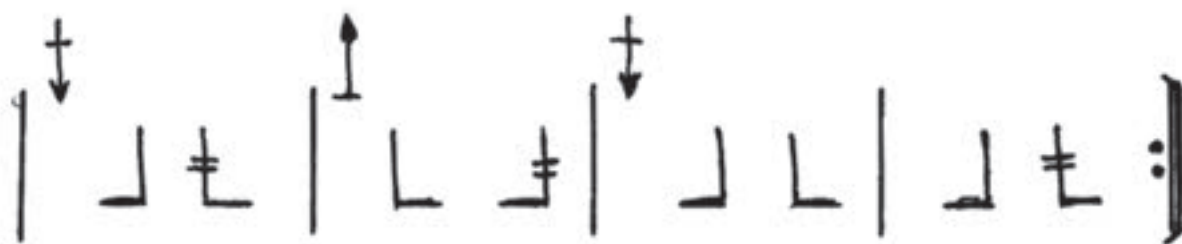
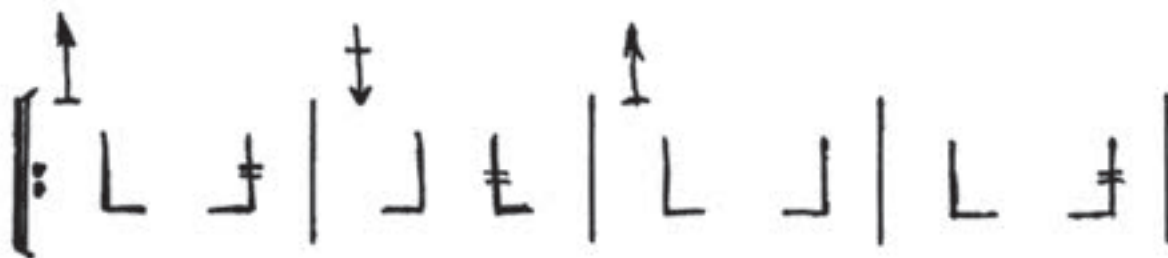
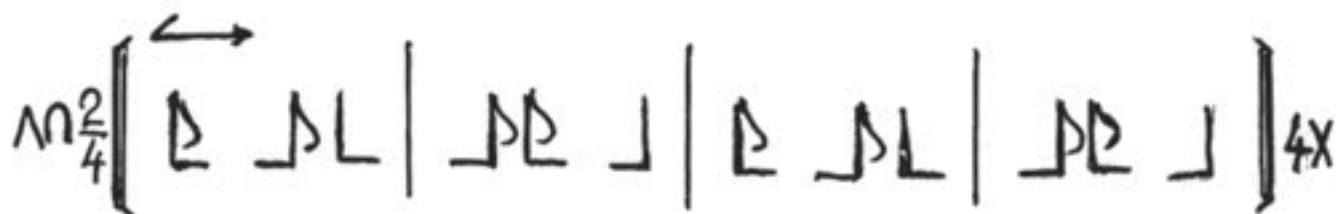
A large bracket spans across both staves, with a circular symbol containing 'U' and '^' in the center, indicating a specific dance movement or timing.

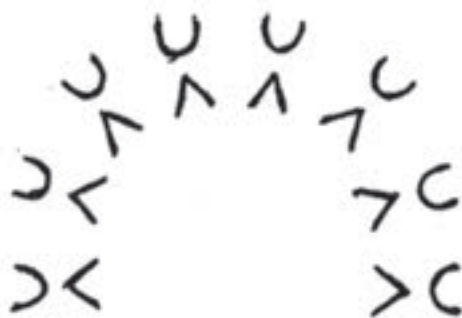
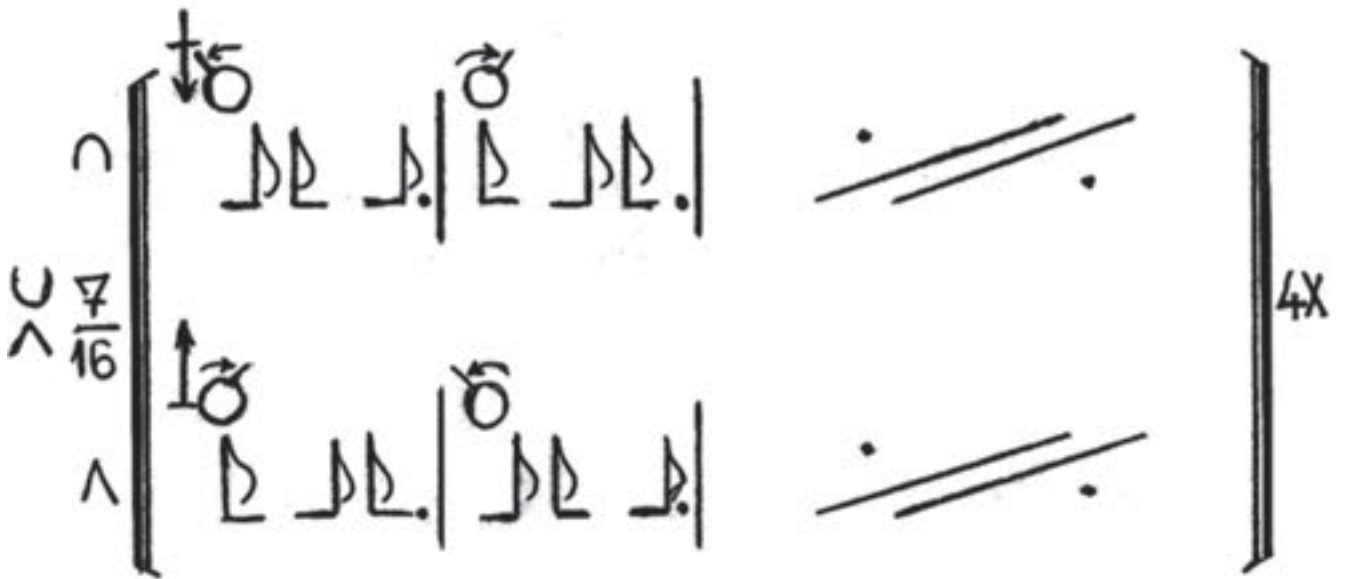
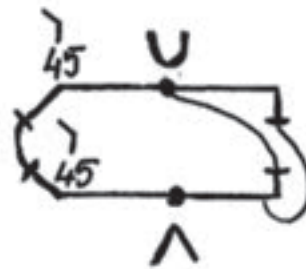
HORA-NDOI

HORA POIENARILOR

ILENUȚA

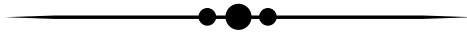

Handwritten musical notation for the first system. It consists of two staves. The top staff begins with a treble clef and a common time signature (C). The bottom staff begins with a bass clef. The notation includes various rhythmic values such as quarter notes, eighth notes, and dotted notes. A double bar line is present in the middle of each staff. A circular arrow symbol is drawn between the two staves in the second measure. The system concludes with a double bar line.

Handwritten musical notation for the second system, continuing from the first. It features two staves with similar notation to the first system, including rhythmic values and a common time signature. A circular arrow symbol is drawn between the staves in the second measure. The system ends with a double bar line.

Handwritten musical notation for the third system. It consists of two staves. The top staff starts with a treble clef and a common time signature (C). The bottom staff starts with a bass clef. The notation includes rhythmic values and a common time signature. A circular arrow symbol is drawn between the staves in the second measure. The system concludes with a double bar line.

Handwritten musical notation for a piece in 3/4 time. The score consists of two staves. The first staff contains six measures of music, with a brace underneath the first three measures and a circled 'u' with an arrow pointing to the second measure. The second staff contains six measures of music, with a brace underneath the first three measures. To the right of the staves are two systems of notes, each enclosed in a large bracket. The first system has two notes: a half note with a fermata and a quarter note with a fermata. The second system has two notes: a half note with a fermata and a quarter note with a fermata. To the right of these systems are two vertical lines of notes. The first line has a quarter note with a fermata, a quarter note with a fermata, and a quarter note with a fermata. The second line has a quarter note with a fermata, a quarter note with a fermata, and a quarter note with a fermata.

PE-NVĂRTIT

The image shows a musical score for a dance step. It consists of two staves, one for the upper hand (marked with a 'C' and a square symbol) and one for the lower hand (marked with an '^' and a square symbol). The notation is written in a shorthand style with various symbols like triangles and vertical lines. A large bracket on the right side of the staves is labeled '2X', indicating two repetitions. A circular symbol with an upward-pointing arrow is positioned between the two staves in the second measure.

* PENTRU A SE ROTI MAI REPEDE, FATA FACE PASUL BĂIATULUI

PESCURAT

The image shows a musical score for a dance step. It consists of two staves, one for the upper hand (marked with a 'C' and a square symbol) and one for the lower hand (marked with an '^' and a square symbol). The notation is written in a shorthand style with various symbols like triangles and vertical lines. A large bracket on the right side of the staves is labeled '2X', indicating two repetitions. In the third measure of each staff, there are two parallel diagonal lines with dots at their ends, representing a specific movement or rotation.

URSĂREȘTE

Musical notation for the piece "URSĂREȘTE". It consists of two staves, one for the upper voice (marked with a 'C' clef) and one for the lower voice (marked with an 'A' clef). The notation is written in a shorthand style with various symbols including triangles, inverted triangles, and vertical lines. The piece is marked with a 'C' time signature and a '2x' repeat sign at the end.

SITAMICĂ

Musical notation for the piece "SITAMICĂ". It consists of two staves, one for the upper voice (marked with a 'C' clef) and one for the lower voice (marked with an 'A' clef). The notation is written in a shorthand style with various symbols including triangles, inverted triangles, and vertical lines. The piece is marked with a 'C' time signature and a '2x' repeat sign at the end.

PE-O MÂNĂ ȘI PE ALTA

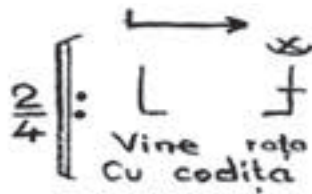
ÎNVÂRTITA PE SUB MÂNĂ

RATA

2/4

=	=
ciucălăi, Sânteti gata	ciucălăi, măi flăcăi?
Ga	ta!
Frunzuliță Dat-i drumu	trei scaei, măi băieți!

$\frac{2}{4}$

Vine rața
Cu codița

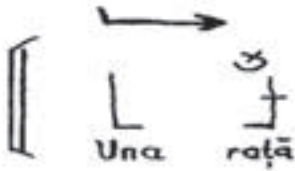
de la baltă
ridicată

lăcșo,
lăcșo,

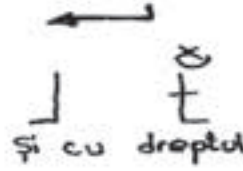
ia!
ia!

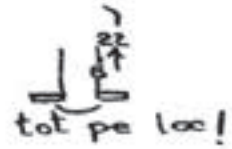
Una rața

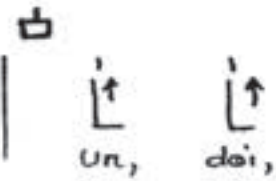
și un boboc

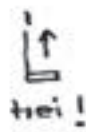
și cu dreptul

tot pe loc!

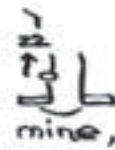
Un, doi,

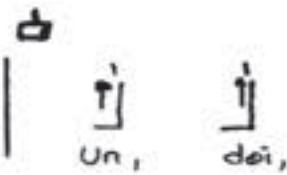
trei!

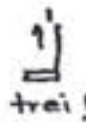
Trei sunt pentru

mine,

Un, doi,

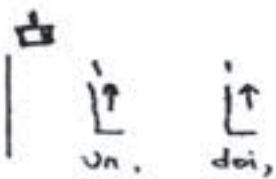
trei!

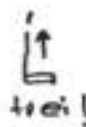
și trei pentru

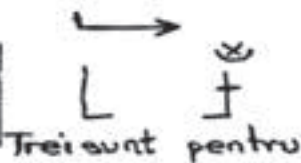
tine,

Un, doi,

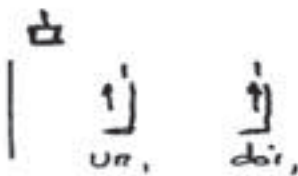
trei!

Trei sunt pentru

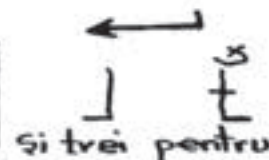
lăutari,

Un, doi,

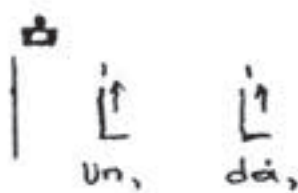
trei!

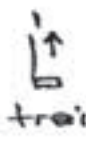
și trei pentru

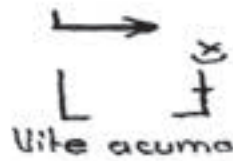
fete mari,

Un, da,

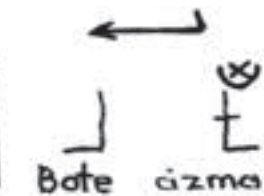
trei!

Uite acum

băiețele,

Bate ăzma

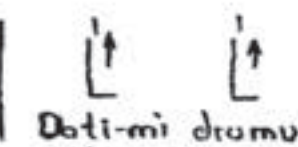
to podele.

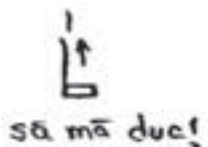
Un genunchi

și un popuc,

Dați-mi drumu'

să mă duc!

STRIGĂTURI

Hora din batrâni

Trandafir crescut în fân,
Dragu-mi-i jocul batrân,
Dragu-mi-i să cânt să joc,
Cu tot neamul la un loc!

Să jucăm hora de mână,
Hora noastră cea străbună,
Cu tot nemu-alătura,
Sâmbăta, duminica!

Unde joacă voronenii,
Nu cresc vara buruieni!

Stejărel cu frunza lată,
Uite badea cum se poartă,

Cu pălăriuța roată,
Cu braduț în pălărie,
Așa cum îmi place mie!

Săracii ȋțarii mei,
A jucat tata cu ei,
Și când m-o facut pe mine,
I-a cârpit și i-a pus bine,
Iar când am crescut mai mare,
Mi-o dat mie la purtare!

De n-ar fi nuntă și hram,
N-ar mai fi oamenii neam,
La nuntă se-ncumătresc,
Iar la hram se-nemuresc!

Hora-n doi

Unturică de bursuc,
Dupa fete mă usuc,
Când mă văd jucând cu fete,
Uit de foame și de sete!

Săracu băiatul tati,
A vândut vaca cu lapti,
Și-a luat ciubote-nalti!

Foaie verde strop de rouă,
La fata cu fustă nouă,
Nici nu ninge, nici nu plouă,
Nici noaptea nu cade rouă!

Aseară pe vreme rea,
Când trăsnea și fulgera,
Mândra-n brațe mă strângea,
Tare bine mai era!

Măi bădiță mi-ai fi drag,
Dar nu-mi place al tău narav,
Căci cu câte te-ntâlnești,
Pe toate le șaguiеști!

Hai băietii cu mândrele,
S-adunăm ciupercile,
Că la noapte bate bruma,
Și nu mai rămâne una!

Hora poienarilor

Asta-i hora horelor,
Hora poienarilor!

Unde joacă voronenii,
Dedesubt pamântul gemi,
Unde joacă voroneanul,
Parcă bate cu ciocanul!

Hai cu hora roată, roată,
Să ne vadă lumea toată,
Hai cu hora pe săltat,
Ca la Vorona în sat!

Cât îi mândruța de mică,
Tot se suie pe opincă,
Și s-aprinde câte-o dată,
Ca tăciunile în vatră!

Foaie verde sălcioară,
Hai să tragem o chioară.
Iuuuu....!

Mândruțo din Poiana,
Ai cămașa ca spuma,
Și gurița ca fraga!

Voronene, voronene,
Seamănă porumb devreme,
Seamănă și strânge-ntru-una,
Și iubesti numai una!

Asta-i hora din batrâni,
Jucată de oameni buni!

Ileanuța

Hai Ileană la poiană,
Să culegem buruiană!

Nu merg, nu merg bădișor,
Că eu știu de ce ți-e dor!

Hai Ileană la pădure,
Să culegem fragi și mure!

Nu merg, nu merg măi bădiță,
Că eu știu că vrei guriță!

Hai Ileană-n deal la vie,
Să culegem răzăchie!

Nu merg, nu merg bade hăi,
Că eu știu ce gânduri ai!

Aseară am fost la clacă,
N-am găsit fată să-mi placă,
Că cea care-mi place mie,
N-o lasă mă-sa să vie!

Foaie verde lemn de fag,
De-ar veni cine mi-e drag,
Pân la ușă, pân' la prag,
Numai ochii să-i zăresc,
Ș-apoi să mă prăpădesc!

Polcuța

Foaie verde pădureț,
La polcuța măi băieți!

Foaie verde de sulfină,
Învârtita pe sub mână!

Și pe-o mână și pe alta,
Uite așa se joacă fata!

Foaie verde și-o sipică,
Hai băieți la sita mică!

Foaie verde foi de tei,
Ia mai fă un chirostei!

Fă-ți picioarele-mblăcii,
Și te ia după drăcii,
Și iar verde solz de pește,
Stai pe loc și-o-mpleticește!

Rața

Ciucălăi, ciucălăi,
Sânteți gata măi flăcăi?
Gata!

Foaie verde trei scaieți,
Dați-i drumul măi băietii!

Foaie verde bob năut,
Lăsați brâul la pământ,
Hăi, ia!

Foaie verde pădureț,
Lăsați brâu-n două părți,
Una, două, hăi, ia!

Vine rața de la baltă,
Iacătă-o ia!

Cu codița ridicată,
Iacătă-o ia!

Una rață și-un boboc,
Și cu dreptul tot pe loc,
Un, doi, trei!

Trei sunt pentru mine,
Un, doi, trei!

Și trei pentru tine,
Un, doi, trei!

Trei sunt pentru lăutari,
Un, doi, trei!

Și trei pentru fete mari,
Un, doi, trei!

Uite acuma băiețele,
Bate cizma la podele,
Un genunchi, și-un papuc,
Dați-mi drumul să mă duc!

Ruseasca

Foaie verde trei scaieți,
La Rusească măi băieți!

Hai la roată rotiliță,
Fata mamei copiliță,
Hai la roată rotileă,
Fata mamei copileă!

Bine merge roata mea,
Când îi dau câte-o nuia,
Și nuiăua de răchită,
Merge roata prăvălită!

Hai dă mâna la bădia,
Să te-nvârt ca ciocârliă,

Hai dă mâna la badea,
Și te-nvârte ca roata!

Ușurel cu roata-n vânt,
Și-o bătută la pământ,
La pământ, la dușumea,
Să sară zama din ea!

O rotiță să făcem,
La pământ s-o așternem,
La pământ cu talpa goală,
Să sară zeama din oală,
Să rămână babele,
Să roadă ciolanele!

MELODIILE JOCURILOR HORA DIN BĂTRÂNI

HORA-NDOI

Musical score for 'HORA-NDOI' in 2/4 time, key of B-flat major. The score consists of five staves. The first two staves are the main melody, with the second staff including first and second endings. The third staff is a bass line. The fourth and fifth staves are a second melody line. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

HORA POIENARILOR

Musical score for 'HORA POIENARILOR' in 2/4 time, key of B-flat major. The score consists of six staves. The first two staves are the main melody, with the second staff including first and second endings. The third staff is a bass line. The fourth and fifth staves are a second melody line. The sixth staff is a final bass line. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

ILENUȚA

Musical score for the piece "ILENUȚA". The score is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 7/16. It consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef, a sharp sign, and a 7/16 time signature. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are several trills (marked with a 'w' symbol) and slurs throughout. A first ending bracket labeled '1.' spans the second and third staves, and a second ending bracket labeled '2.' spans the fourth and fifth staves. The piece concludes with a double bar line on the sixth staff.

POLCUȚA

Musical score for the piece "POLCUȚA". The score is written in treble clef with a key signature of two flats (Bb, Eb) and a time signature of 2/4. It consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef, two flat signs, and a 2/4 time signature. The music is characterized by a steady eighth-note rhythm. There are several trills (marked with a 'w' symbol) and slurs. A first ending bracket labeled '1.' spans the second and third staves, and a second ending bracket labeled '2.' spans the fourth and fifth staves. The piece concludes with a double bar line on the fourth staff.

RATA

RUSEASCA

FOTO DOCUMENT

*Formația de dansuri populare mixte a Căminului Cultural Vorona
la o serbare câmpenească*

Formația de jocuri populare mixte

*Formația de jocuri populare bărbătești a Căminului Cultural Vorona
la Festivalul Internațional de Folclor „Vasile Andriescu”*

